

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іспанської та французької філології

Дипломна робота
на тему:
«ЗАПОЗИЧЕННЯ В СУЧАСНУ ІСПАНСЬКУ МОВУ:
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА
ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ»

Студентки групи Ммлз 01-21
факультету романської філології і перекладу
заочна форма навчання
спеціальність 035 Філологія.
спеціалізація 035.05 Романські мови і літератури
(переклад включно), перша – іспанська
Антонишин Дарини Сергіївни

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
Бобчинець Л.І.

Допущено до захисту
«__» _____ року
Завідувач кафедри
Філоненко Н. Г.

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2022

**MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA DE UCRANIA
UNIVERSIDAD NACIONAL LINGÜÍSTICA DE KYIV
Departamento de Filología Hispánica y Francesa**

**TRABAJO DE FIN DE MÁSTER
sobre el tema: «PRÉSTAMOS AL ESPAÑOL MODERNO:
CARACTERÍSTICAS ESTRUCTURAL-SEMÁNTICAS Y ASPECTO DE
TRADUCCIÓN»**

De la estudiante de grupo Mmliz 01-21
de la facultad de Filología Románica y Traducción
área de formación profesional
Estudios modernos de lingüística y traducción,
comunicación intercultural (español y segunda
lengua extranjera)
en la especialidad 035 Filología
Daryna ANTONYSHYN

Dirigente científico:
Bobchynets L.I.
candidato de ciencias filológicas

Autorizado a la defensa

« » _____

Jefe de departamento de

Filología Hispánica y Francesa

Filonenko N.G.

Nota _____

Calificación final _____

Evaluación ECTS _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ.....	8
1.1. Запозичення як лінгвістична одиниця.....	8
1.2. Особливості запозичень у лінгвістичних дослідженнях.....	9
1.3. Класифікація запозичень.....	12
1.4. Особливості лексичних запозичень в іспанській мові.....	17
1.5. Арабські запозичення.....	27
1.6. Англіцизми в іспанській мові.....	29
1.7. Асиміляція запозичень в іспанській мові.....	32
Висновки до розділу 1.....	33
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ.....	37
2.1. Поняття неологізмів.....	37
2.2. Неологізми як запозичення.....	42
2.3. Структурно-семантичні особливості неологізмів в іспанській мові.....	44
2.4. Спенгліш як лінгвістичне явище.....	51
Висновки до розділу 2.....	53
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ НЕОЛОГІЗМІВ У ІСПАНСЬКІЙ МОВІ.....	56
3.1. Перекладацький аспект неологізмів у іспанській мові.....	56
3.2. Способи перекладу запозичень на іспанську мову.....	64
3.3. Проблеми перекладу неологізмів.....	68
Висновки до розділу 3.....	71
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:.....	75
RESUMEN.....	81

ВСТУП

Актуальність дослідження. Вивчення мовних запозичень має традиції. Лінгвістичний аналіз цієї теми завжди поєднувався з розглядом соціальних та культурних контактів між народами та проблемою «чистоти» словника. У сучасній лінгвістиці запозичення знову стають предметом пильної уваги у зв'язку з постійним розширенням міжнародного спілкування та інтеграційними процесами, що відбуваються у світі в різних сферах. Аналіз конкретних мовних ситуацій та його компонентів є важливим завданням новому витку розвитку мовознавства.

При вивченні запозичень важливе місце займають проблеми чистоти мови-рецептора: якою мірою необхідна в ньому іншомовна лексика і наскільки виявиться плідною боротьба з конкретними іншомовними словами, які більшості авторитетів у галузі мови видаються зайвими, непотрібними, засмічуючими мову? Питання складні, так як сьогодні цілком очевидна неможливість одними логічними доводами та судженнями літераторів та філологів впливати на число та характер запозичень.

У словниковому складі тієї чи іншої мови знаходять своє відображення протилежні тенденції – статична та динамічна. Найбільш важливими та характерними рисами лексичної системи є її рухливість, мінливість, прагнення до вдосконалення та розвитку за рахунок різних засобів та ресурсів. Словниковий склад іспанської мови постає як жива відкрита система різнопланових лексичних одиниць, що характеризуються певними відносинами між собою.

З синхронної точки зору мова є сукупність загальних, можливих або обов'язкових для цього моменту засобів вираження; з діахронічної - сукупність засобів, що передаються з покоління до покоління, тобто традиційних. У запозиченнях немов злиті воедино діахронно-синхронні характеристики мови. У старозапозиченому слові, що нині входить в сучасну мову, відображені елементи минулих культурних пластів і своєрідність національної історії, а в

новозапозиченій лексиці діяхронія відбилася в традиційних словотвірних засобах і нещодавній соціальній потребі в номінації. У новому запозиченому слові закладено основу його розвитку у мові.

Актуальність роботи визначається не лише тим, що у вітчизняній іспаністиці подібних досліджень не проводилося, а й складністю самої проблеми. На матеріалі інших мов написано чимало робіт про запозичення, проте щодо трактування багатьох теоретичних питань, як і конкретних фактів єдиної думки досягнуто.

Неологізм – яскраве свідчення соціальної природи мови. Постійно змінна дійсність, розвиток суспільства, прогрес науки, техніки, культури нерозривно пов'язані з людиною, з її духовною та матеріальною діяльністю. У розвинених мовах кількість неологізмів, зафіксованих у газетах та журналах протягом одного року, складає десятки тисяч. Це обумовлено соціальною потребою в іменуванні всього нового та в його осмисленні, внутрішньомовними факторами – тенденціями до економії, уніфікації, системності мовних засобів, етимологією, завданнями експресивно-емоційної стилістичної промовистості. І тому зараз запозичення з англійської мови складають більшу частину іспанських неологізмів, за ними слідує лексичні кальки англійських слів і виразів і відносно невелику групу складають запозичення з французької, арабської, італійської, японської та інших мов.

Поява та швидкий розвиток комп'ютерних технологій, мережі Інтернет з другої половини ХХ ст. спричинило зміни у мовах, і іспанська мова не виняток. Це середовище інформаційного обміну в історії людства, що найбільш динамічно розвивається. Сучасні можливості доступу до Інтернету з мобільних телефонів, телеприймача, а також обмін інформацією через мережу інших пристроїв, розширюють коло користувачів. Це перший засіб зв'язку по-справжньому глобального характеру, який поєднує межі різних країн світу. Відстань стирається, коли ми заходимо у віртуальний світ, де ми можемо спілкуватися з будь-якою людиною, з іншого кінця планети, в режимі теперішнього часу. Будучи універсальним засобом, воно стирає межі між

мовами. В даний час говорити про те, що нові інформаційні технології, засоби масової інформації не впливають значною мірою на мову, вже не є доцільним.

З'являється безліч спеціальних слів та виразів, нова термінологія, форми слів. Інтернет та інформатика є постійними джерелами неологізмів, нових термінів, більша частина яких йде з англійської мови, не перекладається іспанською, а у своєму початковому вигляді закріплюється у мові. В даний час цій проблемі приділяється велика увага, оскільки зв'язок між комп'ютером, науками та мовою дуже тісний. Нові технології, комп'ютери вже є частиною нашого повсякденного життя: становлять частину нашого дозвілля, є в кожному будинку, і вже неможливо відмовитися від них, і не брати до уваги той факт, що вони є джерелами значних змін, які відбуваються в письмовій мові, а під впливом цього - і в усній.

У розвинених мовах щороку з'являються безліч неологізмів. Більшість із них тимчасові, але деякі залишаються в мові надовго. Протягом ХХ століття та на початку ХХІ багато вчених присвятили свої дослідження питанням неології: М. Кабре, Р. Герреро, Р. Моралес, Х. Міранда, , Г. Й. Винокур та інші.

Об'єктом роботи є лексика іспанської мови, неологізми в іспанській мові.

Предметом - структурно-семантична характеристика та перекладацький аспект неологізмів у іспанській мові.

Метою роботи є дати структурно-семантичну характеристику та проаналізувати перекладацький аспект неологізмів у іспанській мові.

Завдання:

1. Розглянути поняття неологізмів, запозичень у лексиці.
2. З'ясувати джерела неологізмів, види запозичень .
3. Проаналізувати структуру та семантику неологізмів іспанської мови.
4. Дослідити перекладацький аспект неологізмів іспанської мови.

Методи дослідження: аналіз наукової літератури, порівняльний, синтез, узагальнення. компаративний, синтез, узагальнення.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ

1.1. Запозичення як лінгвістична одиниця

Зміни у мові — явище, яке відбувається навколо нас постійно. Попри все, мова динамічна система, вона постійно взаємодіє з іншими мовами і через це збагачується лексично, стилістично та нерідко навіть граматично. Так з'являються запозичення та процес “схрещування мов”, коли виникає взаємодія двох або навіть більше мов, які впливають на структуру або словник однієї або декількох з них, як зазначав В. Іванов. [13, с.237-238]

За Аристовою В.М. термін "запозичення" є родовим поняттям стосовно термінів "іншомовне слово" та "засвоєне слово", які перебувають на тому чи іншому ступені адаптації до мови-реципієнта.

Термін *préstamo* (з іспанської “запозичення”) в лінгвістиці – це перенесення певних лексичних елементів з однієї мови в іншу. [69, с. 41-53] Іспанський мовознавець Ф. Лазаро Каретер у своєму словнику філологічних термінів дає йому визначення - «мовний елемент, який одна мова бере з іншої, адаптуючи його первісну форму, наслідуючи його чи перетворюючи». [54] Відповідно до пояснення великого словника вживання сучасної іспанської мови, лексичне запозичення – це впровадження лексичної одиниці з однієї мови в іншу, в її оригінальній формі або у адаптованій до системи приймаючої мови, наприклад пройшовши фонетичні, орфографічні, морфологічні зміни. [76] Тобто такі слова преїшли з іншої мови в словниковий запас. Дане лінгвістичне явище простежується у всіх мовних системах.

Процес запозичення дуже складний, адже це може відбуватися усним та письмовим шляхом. У першому випадку, слова зберігають орфографічні, фонетичні та граматичні особливості краще, ніж у другому, оскільки процес асиміляції в мові-реципієнті відбувається краще. За визначенням соціолінгвіста Джон Дж. Гумперц [62] поняття запозичення – це введення слів

(або фраз) з однієї мови в іншу на рівні граматичної системи мови-реципієнта так, що для носія мови вони відчуються як частина власної лексичної системи.

Визначення "запозичення" використовують у мовознавчій літературі в двох сенсах. У зв'язку з теорією мовних контактів, взаємодії мовних систем, запозиченням називають один зі шляхів збагачення словникового складу мови (І.О.Бодуен де Куртене (1920), Л.Блумфільд (1914), Е.Хауген (1953), Л.А.Булаховський (1948)). Також термін позначає процес входження й адаптації запозиченої лексеми і результат цього процесу - запозичене слово - лексему. Найчастіше запозичуються слова, рідше – синтаксичні та фразеологічні вирази. Запозичення окремих звуків та словотворчих морфем (суфіксів, префіксів, коренів) відбувається у процесі їхнього вторинного виділення з більшої кількості запозичень. Запозичення адаптується до системи цільової мови, а іноді настільки нею поглинається, що іншомовне походження таких слів не відчувається носіями мови та виявляється лише за допомогою етимологічного аналізу.

1.2. Особливості запозичень у лінгвістичних дослідженнях

Лексика будь-якої мови є динамічним явищем і завжди реагує на зміни, що відбуваються насправді. Проблема мовного запозичення найінтенсивніше почала вивчатися останні десятиліття внаслідок активної розробки аспектів мовних взаємодій.

Щодо питання запозичення, про види запозиченої лексики у науковій літературі існує безліч думок, досить різних і тому дозволяють сказати про відсутність єдності в тлумаченні навіть таких основних понять, як запозичення та запозичене слово.

Термін «запозичення» на сьогоднішній день не має однозначного трактування. Він позначає як процес збагачення словникового складу мови, і результат цього збагачення.

У сучасних теоретичних роботах з іншомовної лексики одне з найзначніших місць займає класифікація запозичень. [3; 5; 27]

Якщо підходи до класифікації запозичень за мовою-джерелом і з їхнього часу не викликають нині особливих протиріч, інші принципи класифікації лексичних запозичень досі залишаються предметом дискусій. Найчастіше розбіжності стосуються класифікації запозиченої лексики за ступенем освоєння та його функціонування у мові.

Загальноприйнятою точкою зору визначенні класифікації запозиченої лексики вважається теоретичне становище, згідно з яким іншомовні слова можуть бути трьох типів: запозичені слова, іншомовні вкраплення та екзотична лексика. [3]

Запозичені слова є фактами мови і більшою мірою лексикографічно фіксуються, завдяки чому визначають приблизну кількість і склад запозичених слів, що входять до мови.

У статті «Диференціація терміна «запозичення»: хронологічний і етимологічний аспекти» Л.М. Баш вказує на вигляд запозичень – «гібридні слова», називаючи їх квазізапозиченнями, і доповнює класифікацію новими визначеннями (варваризми, транслітерація, інтернаціоналізми, власне переоформлення, слова-міксти тощо). [2]

Є.І. Діброва поділяє всю іншомовну лексику «за ступенем освоєності, за структурно-семантичним утворенням, за функціонуванням» на: асимільовані слова, екзотизми та іншомовні вкраплення. [4]

Екзотична лексика є словами і виразами, запозиченими з маловідомих мов, зазвичай індоєвропейських і вживані для надання мови особливого колориту.

Термін іншомовні вкраплення позначає іноземні слова та висловлювання, які не освоєні запозичувальною мовною системою. Вони «не втрачають нічого

або майже нічого з рис, властивих їм як одиницям мови, якій вони завдячують своїм походженням». [3]

Досліджуючи побутові аспекти життя та світорозуміння різних народностей, вчені однією з основних особливостей екзотичної лексики вважають обмежену певною місцевістю сферу вживання. Таку лексику лінгвісти називають регіоналізмами (назви побуту, продуктів, звичаїв, особливості мовного етикету тощо). [10]

За своїм визначенням екзотизму близький також термін реалія. Слова-реалії є «локально-маркованими і служать для позначення звичаїв, предметів побуту, властивих певній нації». [11]

Термін «варваризм» або «барбаризм» також використовується для позначення іншомовної лексики, «що вживається при описі чужоземних звичаїв, особливостей життя та побуту (реалій), для надання викладу місцевого колориту». [22]

Варваризми схожі з так званими макаронізмами, тобто такими іноземними словами, які у незмінному вигляді, механічно можуть бути використані в мові. Макаронізми виступають у мові сатиричної та іронічної функції. Макароністична лексика і сьогодні не втрачає своєї актуальності. Швидше за все, це обумовлено «позиціонуванням», коли володіння мовами оцінено за вмінням мимоволі впроваджувати іноземні слова у мову. [23]

У сучасному мовознавстві відсутня єдина, загальноприйнята думка щодо визначення поняття «запозичена лексика». Незважаючи на те, що всі перераховані вище терміни пов'язані з іншомовною лексикою, між ними існують як структурні, так і функціональні відмінності.

На сьогоднішній день термінологічний корпус, що обслуговує іншомовну лексику, включає понад двадцять найменувань. З них одні терміни затребуваніші, інші менші.

1.3. Класифікація запозичень

Мова - це динамічна система, яка відповідає на сигнали навколишнього світу. Особливо це помітно на лексичній системі, що складає більшу частину мови, та зазнає постійних змін. Одним із засобів утворення нових слів є запозичення. Тому видів та класифікацій запозичень існує велика кількість, адже багато мовознавців створюють власну систему.

Починаючи з ХХ ст. багато вітчизняних та зарубіжних лінгвістів досліджували причини запозичення іноземних слів. Так, Е.Рихтер головною причиною запозичення слів вважав потребу в номінації речей та понять. Дослідниками-мовознавцями розглядається цілий спектр різноманітних резонів запозичень – психологічні, естетичні, суспільні, мовознавчі та інші. Проведені лінгвістичні дослідження реалізують потребу в оновлених мовних формах, у розмежуванні понять, у багатозначності засобів та їх наповненості, у стислості та визначеності, у зручності використання.

Слід зазначити, що це вчені-лінгвісти дійшли консенсусу, вважаючи, що запозичення - це складний процес, зумовлений цілим комплексом лінгвістичних (внутрішніх) і екстралінгвістичних (зовнішніх) причин.

До зовнішніх (екстралінгвістичних) причин належать такі:

- взаємини, що історично склалися між представниками різних національностей;

- потреба в номінації нових життєвих явищ;
- значні успіхи однієї нації у будь-якому напрямку діяльності;
- тенденція вживання іншомовних слів.

Внутрішні (лінгвістичні) причини:

- потреба викоринити полісемію та омонімію;
- економія вербальних засобів та кілька інших причин.

Усі провідні вчені-мовознавці погоджуються з тим, що екстралінгвістичні (зовнішні) причини – це присутність економічних, політичних, культурних та

наукових зв'язків між націями. Вони вважають, що це єдиний фундамент всіх існуючих процесів запозичення. На їх думку, це насамперед взаємодія між народами, між відповідними культурами, політичні, соціально-економічні, культурні та побутові контакти між представниками народів, носіями різних мов.

Не викликає сумнівів той факт, що лексика - це нова сфера мови, яка найбільш яскраво і безпосередньо проектує різні зміни, що виникають у соціальному житті, цим визначаючи освіту нових слів. За висновком Д.Н.Шмельова, «внутрішньомовна діалектична суперечність - невідповідність між реаліями, новими думками і наявними вербальними інструментами для їх виявлення змушує носіїв мови створювати нові мовні засоби або запозичувати вже створені засоби вираження з іншої мови» . [5, с. 120]

Запозичення у мові фіксуються лінгвістичними чинниками у разі, якщо запозичена лексична структура містить такі постулати до запозичення:

1. Спочатку присутня полісемія в мові, що приймає. Для її уникнення запозичується іншомовне слово. Також освоєне слово дозволяє спрощувати смислову структуру; виходячи з необхідності деталізувати чи усвідомити відповідне поняття, диференціювати якісь смислові аспекти.

2. Процес запозичення спрощується у разі, якщо з'являється можливість об'єднати прийняті слова у певну систему лексики. Як критерії виступають їх загальне значення або повторюваність будь-якого елемента системи.

3. Найчастіше початковий описовий зворот заміщується одним словом.

На думку низки мовознавців, лінгвістичні причини запозичень можуть бути такі:

- потреба у номінації (назві) нових понять, предметів та процесів;
- прагнення економії вербальних засобів;
- присутність конкретних видів білінгвізму.

Інші вчені наводять ряд вагомих підстав для запозичення [27; 33; 56]:

1. Необхідність найменування нової речі, нового явища (як приклад: плюралізм, імпресіонізм, смартфон, ноутбук, комп'ютер, телефакс, принтер, сканер, копір).

2. Потреба в диференціюванні близьких за змістом, але при цьому понять, що різняться (як приклад: доповідь - репортаж «report»; пред'явлення - презентація «presentation»).

3. Потреба спеціалізації понять у будь-якій галузі, тих чи інших цілей (як приклад: управління - менеджмент «management»; дослідження - маркетинг «marketing»).

4. Тенденція, спрямована на те, щоб цілісний, не поділений на окремі компоненти об'єкт позначався «цілісно», а не за допомогою словосполучення (як приклад: логістика «logistics» - система з організації доставки, спринтер «stayer» - бігун на довгі дистанції).

5. Присутність у системі запозиченої мови розгалуженої структури професійних чи інших тематичних термінів. Нині це переважно англійська комп'ютерна термінологія; спортивний вокабулярій. Сюди ж відносяться словникові одиниці некодифікованих підсистем мови (представників богеми, зломщиків електронних систем, молоді, що хіпує, музикантів, учасників різних груп і спільнот).

6. Ставлення до іноземного слова як до більш милозвучного, престижного (мерчандайзер – «merchandiser», менеджер – «manager»).

Вчений-лінгвіст М.А.Брейтер, розглядаючи тему запозичень у навчально-методичному посібнику «Англійцізми: історія та перспективи», приходять до висновку, що є такі найважливіші причини їх виникнення:

1. Необхідність пошуку еквівалентного поняття у когнітивній основі мови-рецептора.

2. Необхідність формулювання відповідної, чіткішої, назви.

Зрозуміло, у подібних ситуаціях освоєні лексичні одиниці сприяють економії вербальних зусиль. Очевидно, що позначення, що складаються всього з одного слова, набагато зручніше складаються з кількох слів. Це саме

стосується і інтерпретуючих, описових визначень. Потреба в освоєнні нових лексичних одиниць виникає також за створення нових слів, що позначають близькі поняття. Отже, безліч фахівців-лінгвістів приходять до консенсусу в тому, що запозичення виникають, переважно, у недостатньо опрацьованих семантичних зонах.

Для подібних зон характерно те, що окремі об'єкти та їх характеристики ще не вербалізовані в жодній з існуючих мов.

У сучасних мовах все частіше використовуються запозичені слова для надання найбільшої виразності усному висловленню або написаному, зокрема, художньому тексту.

З часом актуальність того чи іншого слова може втрачатися або навпаки збільшуватися. Наприклад, слово, яке було запозичене мовою на початку століття, може досягти піку свого вживання лише останнє десятиліття цього століття.

Більшість класифікацій іншомовних лексичних елементів мають за основу типологію розроблену Е. Хаугеном. Відрізняється тільки термінологія через вплив вітчизняних досліджень. Лінгвіст вважає, що всі запозичення є елементами перенесення і підстановки. Перенесення включають в себе всі ознаки схожості між запозиченим словом та його етимомом. Усі відмінні риси називають - підстановкою матеріалу мови, яка його запозичує. Наразі мовознавці використовують останній термін у відношенні до звуків рідної мови, які застосовують замість іншомовних у запозиченнях, а - перенесення на даний момент інтерпретують як імітацію структури іншомовного слова.

Е. Хауген виділяє два основних види запозичень у залежності від сфери дії підстановки: запозичені слова - тобто запозичення з повним або частковим перенесенням фонетичної структури іншомовної лексеми і запозичені зсуви - тобто запозичення, що відображається у зсуві використання лексеми рідної мови. Запозичені слова також ще поділяють на власне запозичені і гібридні запозичення виходячи з повного або часткового

перенесення іншомовних морфем. Гібридні — це такі, в яких одна частина запозичена, а інша перекладена чи вже наявна в мові-реципієнті. [9, с. 60-61] Наприклад, вживання *teléfono smart* замість *teléfono inteligente*, *red wifi* замість *red inalámbrica*. Запозичені зсуви розпадаються на розширення - тобто семантичні запозичення, і створення – кальки, тобто запозичення синтаксичних та семантичних структур.

Кальки бувають двох видів: лексичні та семантичні. Лексичні – створені за зразком іншомовної словотвірної системи, проте складаються з елементів даної мови. Це буквальный переклад іншомовного слова. Наприклад, *cientista político* від англ. *political scientist*. Саме тому їх кількість переважає над іншими видами, оскільки їх значно легше виявити.

Семантичні – виникли через запозичення переносного значення слова. Крім цих, існують ще напівкальки – слова, які складаються з перекладених дослівно словотвірних елементів двох мов. Семантичні кальки можуть бути паронімічними або не паронімічними. Перші, так звані *falsos amigos* (хибні друзі) виявляють формальну схожість до слів з іншої мови, що полегшує семантичне перенесення. Наприклад, *dramático* в іспанській мові має значення *teatral*, що має відношення до драми, все частіше використовується під впливом англійської у значенні *drástico* «несподіваний» або «радикальний». У кальках другого типу існує лише концептуальна схожість між словами двох мов, але не формальна чи етимологічна. Наприклад, *rascacielos* на позначення *skyscraper*. [75, с. 180]

Інший тип запозичення – це структурна калька. Вернер Бетз [61, с. 54-56], німецький дослідник та лінгвіст, визнає наступні види структурної кальки: дослівна калька, яка полягає в точному перекладі кожної морфемі іноземної моделі: *baloncesto* від англ. *basket-ball*. У випадку вільного перекладу виникає наближена калька: *augesúbito* від англ. *boom*. Найменш вірна модель іноземного варіанту – вільна або концептуальна калька.

Семантичне запозичення, на відміну від лексичного, не додає нові лексеми, а обмежується значенням слова, яке вже існує в мові реципієнта. Наприклад, основне значення іспанського прикметника *júnior* та англійського *junior* – «молодший за іншу людину». [34; 68]

Е.Хауген [61, с. 53] поділив запозичення за формальною та концептуальною схожістю. Його типологія надалі була застосована також іншими авторами. Якщо існує одночасно формальна і семантична схожість, йдеться про аналогії. У випадку контакту романських мов з англійською, знаходимо схожості в латинському та спільно романському лексичному фонді. Ч. Пратт [71, с. 160-172], у даному випадку, говорить про пароніми. Між схожими мовами виникають омоніми, що базуються виключно на семантичній схожості. Цей тип семантичного запозичення характеризують арабізми середньовіччя *infante* від араб. *walad* «дитина і нащадок трону». [61, с.50] Деякі автори називають їх семантичною калькою. І навпаки, два слова, що схожі за звучанням, називаються омофонами: *grosería* «невихованість, неповага» та англ. *grocery* «магазин продуктів».

В іспанському мовознавстві ще є два визначення запозичень: *extranjerismos ma prestaciones*. Перше використовується, коли мова йде про поняття, які не підлягають ніяким змінам, тобто вживаються у варіанті першоджерела. Наприклад, *rock, pizza, clip, set*. Друге – вживається, коли мова йде про запозичення, які крім слова привносять в мову також і нове поняття.

1.4. Особливості лексичних запозичень в іспанській мові

В Іспанії мовна політика визначається наявністю двох організацій – Королівської академії іспанської мови та Фонду термінової іспанської мови (Fundeu), що регулюють мовну норму на всій іспаномовній території. В епоху, коли вибухова експансія англійської мови не становила такої «загрози», Академія дотримувалася загальної політики неприйняття іноземних слів, проте

під тиском величезної кількості запозичень у другій половині ХХ століття була змушена почати включати їх у словники [11, с. 7]. Про небезпечну тенденцію засмічення іспанської мови англіцизмами висловлювався свого часу директор Академії Хосе Мануель Блекуа, який зазначив, що англіцизми вже проникли і в звичайну мову. [23] У 2016 році Академія розпочала кампанію боротьби з англіцизмами, випустивши два жартівливі рекламні ролики, кожен з яких складався з двох частин: гламурна реклама продукту з англійською назвою (парфуми Swine та окуляри 'with blind effect'), а потім розвінчання значення гламуру через пояснення англійських слів (парфуми із запахом свині та окуляри з ефектом сліпоты). Метою реклами було показати через суб'єктивні відчуття споживачів (початкова чарівність англійським звучанням без розуміння сенсу та подальше розчарування) всю абсурдність надмірного використання англіцизмів у мові. [12]

Проте, незважаючи на всі спроби очистити рідну мову, англійські запозичення продовжують свою переможну ходу іспанською територією. «Мова - така стихія, що насильства над собою не терпить». [5] Як же почуваються носії мови у цій ситуації? Перейдемо до опису експерименту, яку проводила Королівська академія іспанської мови. Контингент школи, де проводилося дослідження, включав різні вікові групи - від школярів до пенсіонерів, і навіть різні професійні групи. Для багатьох учнів англійська мова була другою, а іноді і третьою іноземною мовою, що є перевагою для даного дослідження, оскільки людина, яка володіє декількома іноземними мовами, здатна глибше оцінити особливості та проблеми рідної мови. Загалом в анкетуванні взяло участь 62 учні.

Анкета включала чотири питання: 1) загальна позиція випробуваного щодо можливості та необхідності кожного громадянина стежити за чистотою рідної мови і перешкоджати «непотрібним» запозиченням; 2) думка випробуваного щодо того, чи є запозичення загрозою чистоті рідної мови на даному етапі її розвитку; 3) запозичені слова, які випробуваний вважає непотрібними через наявність еквівалента рідною мовою; 4) причини, через які, на думку

випробуваного, люди використовують запозичення за наявності іспанського еквівалента.

Аналіз анкетних даних дозволив зробити такі висновки.

Більшість випробуваних (45 осіб) впевнені, що необхідно робити свідоме зусилля підтримки високої мовної культури та чистоти рідної мови з розумною часткою гнучкості, що дозволяє мові розвиватися і збагачуватися через контакти з іншими культурами. У цьому аспекті вони поділяють природні запозичення – через ділові контакти, імміграцію, через відсутність поняття в рідній мові – та штучні, що нав'язуються засобами масової інформації. Мова – це обличчя країни та душа народу. Коли вона зазнає зайвого впливу ззовні, що проявляється, зокрема, у засиллі іноземних слів, вона втрачає індивідуальність та національний дух. Випробувані відзначають багатство іспанської мови, тому дуже багатьом сучасним запозиченням можна підібрати іспанський еквівалент. Наголошується на необхідності протистояти «світовій англізації». При незаперечній неминучості та позитивній ролі запозичень для еволюціонування мови, пропонується спочатку шукати рішення в ресурсах рідної мови, перш ніж бездумно приймати іноземне слово. Зазначається особлива відповідальність інституту освіти у прищепленні молодим громадянам мовної культури, до запровадження «покарань» за неправильне використання мови.[33]

Випробувані, які дотримуються протилежної точки зору з першого питання, вважають, що будь-які запозичення лише збагачують мову, сприяють порозумінню культур. Іспанська мова досить зріла, так що запозичення не можуть представляти серйозної загрози її цілісності. Крім того, кожна епоха залишає слід у мові, як було з арабською під час мусульманського завоювання, і сучасний пласт англіцизмів в іспанській мові лише маркуватиме вік бурхливого розвитку нових технологій. Проте деякі піддослідні дотримуються такої позиції «особистої неучасті» у питаннях мови через наявність потужного органу мовного регулювання – Королівської академії іспанської мови, на коригуючу роль якої вони цілком покладаються.

Щодо другого питання, то тут думки розділилися порівну. Ті, хто не вважають велику кількість іноземних слів у рідній мові проблемою, посилаються на те, що запозичення використовуються тільки в суспільному житті, тоді як у лоні сім'ї віддається перевага «чистішій» формі мови. Інші апелюють до утилітарної ролі мови - «мова для людей, а не люди для мови», так що не потрібно перешкоджати змінам мови, що лише робить її більш зручною для використання. Це природний та необоротний процес глобалізації. Деякі відзначають, що сучасна хвиля запозичень – це данина моді, яка рано чи пізно пройде. Більше того, носії самі вільні зупинити процес запозичення, коли він видасться їм надмірним. Інші, не рахуючи це проблемою на даний момент, висловлюють побоювання щодо майбутнього. Молоді випробувані роблять поправку на те, що, можливо, через їхнє народження в епоху загальної англізації вони не відчують це як проблему для мови.

Піддослідні з протилежною думкою стверджують, що багато сучасних запозичень витісняють іспанські еквіваленти, і це є проблемою.

Учасники експерименту навели безліч прикладів запозичених слів, для яких існують еквіваленти рідною мовою. Далі ми наводимо їх за сферами вживання в порядку зменшення, з іспанськими еквівалентами в дужках, вказаними самими випробуваними. [29]

1. Інтернет: followers (seguidores) – передплатники, haters (odidores) – недоброзичливці, influencers (personas que influyen) – впливові люди, likes (me gusta) – лайки, blogs (diarios) – блоги, bloguero (-) – блогер, Youtubers (creadores de videos) - відеоблогери, link (enlace) - посилання, gamer (jugador de videojuegos) - геймер, attachment (adjunto) - додаток, IMHO (en mi opinion) IMXO, community manager (administrador de redes sociales) - адміністратор соцмереж, e-mail (correo electrónico) - електронна пошта, trolea (fastidiar) - тролити, viral (-) - з великою кількістю переглядів, forward (reenviar) - переслати, LOL (me parto de risa) - ха-ха .

2. Покупки: shop (tienda) (використовується в оголошеннях) – магазин, sales (rebajas) – розпродаж, mid-season sale (rebajas de mitad de temporada) –

міжсезонний розпродаж, souvenir (regalo, recuerdo) – сувенір, low cost (bajo coste) - бюджетний, Black Friday (viernes de ofertas especiales) - «чорна п'ятниця», pin (insignia) - значок, vintage , que está a la moda) - модний, blazer (americana) - спортивний жакет, jeans (vaqueros) - джинси, shorts (pantalones cortos) - шорти, slip (calzoncillos) - комбінація, trendy (que marca tendencia) - трендовий, aftersun (crema para después de tomar el sol) – крем після засмаги, Kleenex (pañuelos de papel) – паперові хустинки.

3. Спорт: coach (entrenador) – тренер, running/jogging/footing (correr) – пробіжка, puenting (-) – стрибки з канатом, córner (saque de esquina) – кутовий удар, míster (e ntrenador de fútbol) - футбольний тренер, highlights (momentos estelares) - яскраві моменти, gym (gimnasio) - спортзал, básquet (baloncesto) - баскетбол, master class (-) - майстер-клас, spinning (bicicleta estática) - велотренажер, trekking (caminatas por las montañas) - гірський туризм, mindfulness (meditación) - медитація, handicap (obstáculo) - гандикап, fitness (ejercicios) -фітнес, mountain bike (bicicleta) - гірський велосипед.

4. Ділова сфера: mitin (reunión) – збори, sponsor (patrocinador) – спонсор, showroom (muestra de productos) – виставка зразків, CEO (director general) – гендиректор, mánager (gerente) – керуючий, cash (efectivo) – готівка , target (objetivo) - ціль, screening (barrido) - відбір, mobbing (acoso laboral) - цькування на робочому місці, costing (reparto) - кошторис, break (pausa) - перерва, briefing (reunión informativa) - інструктаж.

5. Кулінарія: hotdog (perrito caliente) - хот-дог; slow cooking (cocinar a fuego lento) – приготування на повільному вогні, táper (fiambreira) – контейнер, muffin (magdalena rellena) – кекс, brunch (almuerzo) – другий сніданок, cake (pastel) – тістечко, cruasán (medialuna) – рогалик .

6. Емоційні стани / оцінка: esnob (presumido) – сноб, cool (guay) – крутий, friqui (especialito) – фрик, heavy (fuerte) – потужний, crush (amor platónico) – пристрасне захоплення, filin (atracción con otra persona) -потяг, fail (desastre) - провал, estrés (cansancio) - стрес, creery (que da mal rollo) - кидає у тремтіння, top (el mejor) - топовий.

7. Повсякденне життя: baby shower (fiesta de bebé) - вечірка, присвячена майбутньому народженню малюка, afterwork (quedada con amigos o compañeros después del trabajo) - неформальна зустріч з колегами після роботи, escape room (juego de escape) - квест, wedding planner (organizador de bodas) - організатор весіль, WC (baño) - туалет, hobby (afición) - захоплення, bullying (acoso escolar) - цькування у школі, weekend (fin de semana) - вихідні, afterhour (bar que cierra más tarde de lo habitual) – нічний бар.

8. Технології: computer (ordinador) - комп'ютер, hacker (pirata informático) - комп'ютерний зломщик, hackear (-) - зламувати, backup (copia de seguridad, salvaguardar) - резервна копія, pendrive (lápiz de memoria, pincho) - флешка, laptop (portátil) – ноутбук, app (aplicación) – додаток, smartphone (teléfono inteligente) – смартфон, selfi (autofotografía / foto con la cámara frontal) – селфі.

9. ЗМІ/реклама: Xmas days (Navidad) - Різдво, baby news (-) - новини про дитину, Easy days (-) -легкі дні, fake news (noticias falsas) - сфабриковані новинні матеріали, trending topic (concepto de moda) - злоба дня, Zaragoza transit (-) - перевезення в Сарагосі, feedback (retroalimentación, evaluación) - зворотний зв'язок, innovation that inspires you (-) - надихаючі інновації.

10. Кіно: trailer (avance) - трейлер, spoiler (revelar información crucial) - спойлер, film (película) - фільм, thriller (película de miedo) - триллер, reality show (-) - реаліті-шоу, star/celebrity (estrella) – зірка.

11. Мовні формули: OK (de acord, vale) - гаразд, bro (hermano) - брат (як форма звернення), bye (adios) -поки (як форма прощання). [59]

Як видно з наведених прикладів, провідними сферами запозичень є Інтернет, покупки, спорт. Всі слова запозичені з англійської мови, за винятком трьох слів із французької (cruasán, baguette, souvenir). Усі наведені слова піддослідні сприймають як забруднюючі, хоча не завжди можуть дати іспанський еквівалент. Деякі еквіваленти є розгорнуті пояснення, як, наприклад, післяроботи (зустріч із друзями чи колегами після роботи). Інші ж трохи розширюють поняття – trekking пояснюється як «прогулянка в горах», що, безумовно, не те саме.

Що стосується асиміляції запозичень, більшість з них - варваризми, які розуміються як графічно не асимільовані одиниці на етапі початкового проникнення в мову, що приймає. [2, с. 10] Вони не належать словниковому складу запозичення мови, представлені тільки в мовленні і не входять до системи письмової літературної мови. [4, с. 31] Лише деякі приклади асимільовані графічно: *bloguero*, *trolea*, *hackear*; графічно: *friqui*, *güisqui*, *cruasán*, *córner*, *míster*, *estrés*, *sandwich*, *básquet*, *trailer*, *selfi*, *handicap*, *mánager*, *mitin* (від англ. *meeting*), *filin* (від англ. *feeling*), *táper* (від англ. *Tupper-ware*). Елементи фонетичної асиміляції включають промовлення *r* в третьому і четвертому типах стилю і в кінці *er* (*target* [‘target] замість [ta:git]), перехід [ж] у [a] (*backup* [bakap] замість [bakAp]), оглушення *z* (*season* [sison] замість [si:zn]), перехід [ei] в [ai] (*trailer* [trailer] замість [treila]), нейтралізацію міжзубного *th* (*thriller* [triler] замість [0rile]), додавання початкового *e* перед поєднанням *s* + пригол. (*esnob* замість *snob*, *estrés* замість *stress*), просодичну асиміляцію (*vintage* [vin’taj] замість [vintid]), відсутність редукації голосних у ненаголошеній мові. В окремих словах літери читаються за правилами іспанської мови, тоді як в інших аналогічних випадках зберігається англійська вимова (*aftersun* [aftersun]). Деякі слова мають два варіанти вимови - з більшим і меншим ступенем асиміляції (*gamer* [gamer] і [geimer]).

Привертає увагу той факт, що в рекламі можуть використовуватися фрази і цілі речення англійською мовою. Безумовно, тут не йдеться про запозичення як таке, проте це приклад проникнення мови в іншомовне комунікативне середовище.

Загалом можна сказати, що принаймні третина з наведених запозичень виправдана через відсутність еквівалента в іспанській мові або незручність можливого описового способу перекладу. Однак той факт, що випробувані віднесли їх до «забруднюючих» слів, говорить про психологічний дискомфорт, який мають носії мови щодо запозичень.

Зі 115 прикладів (крім рекламних гасел) у словнику DRAE зафіксовано лише 38. Їх тематичний розподіл наступний: спорт (*jogging*, *footing*, *puesnting*,

córner, míster, básquet, handicap, coach, break), одяг (blazer, jeans, shorts slip, top - останнє слово тільки у значенні одягу, а не оцінного прикметника), телебачення (tráiler, film, thriller, reality show), їжа (gin-tonic, whisky/güisqui, cruasán, sandwich), Інтернет/комп'ютери (blog, viral, hacker, hackear), емоційно-оцінна лексика (esnob, filin, friqui, heavy), ділова лексика (mitin, sponsor, manager), різне (souvenir, pin, feedback, hobby). [22]

Говорячи про причини запозичень, наведені приклади можна розділити на великі групи. [10, с. 58]

1. Соціально-психологічні чинники. Тут можна назвати низку чинників.

По-перше, сприйняття іншомовного слова як престижнішого, що відзначають і самі випробувані. Це очевидно, оскільки більшість запозичень мають іспанські еквіваленти. Невипадково переважають саме англійські запозичення, оскільки ця мова у свідомості багатьох пов'язана з прогресом та високою культурою. Використання іноземного слова дає відчуття інтелектуальної переваги, більшого професіоналізму, створює видимість володіння іноземною мовою, а найчастіше приховує невпевненість у собі поверхнєве знання предмета розмови. Випробувані відзначають згубний вплив ЗМІ, які наголошують на англіцизмах, внаслідок чого вони починають сприйматися як частина рідної мови, втрачають відтінок чужорідності. Свою частку запозичень вносять і найпопулярніші іноземні пісні.

По-друге, велику роль відіграють соціальний тиск, прагнення людини до інтеграції в суспільстві, страх здатися «відсталим». Використання певного лексикону також є елементом групової ідентичності, зокрема, багато англіцизмів маркують молодіжний жаргон (особливо в інтернет-спілкуванні: OMG, LOL, OK).

Ще одним фактором є мала начитаність людей, що веде до скорочення запасу споконвічних слів у лексиконі того, хто говорить. Є також і деяка безтурботність щодо рідної мови. Носії використовують слова, які швидко спадають на думку, «витають» в інформаційному середовищі, тоді як пошук

споконвічного еквівалента передбачає розумове зусилля, контроль над своєю мовою.

Іноземні слова можуть використовуватися, щоб скрасити непривабливу реальність, надати блиску повсякденності. Так, доставників їжі компанії Deliveroo називають *riders* (вершники) - звучне слово, що замінює повсякденне звучання *repartidor* (доставник).

У той самий час піддослідні відзначають, що англіцизми більш ємні, короткі як наслідок, зручніші у використанні. Відзначається великий словотвірний потенціал англійської мови. Одне слово або фраза в англійській може відповідати цілому реченню в іспанській: *Brexit - la del Reino Unido de la Unión Europea* (Брексит - вихід Великобританії з Європейського союзу); *personal shopper* - людина, яка допомагає вибирати модні речі під індивідуальний стиль; *coach de salud* - людина, яка консультиється в галузі здоров'я (інструктор зі здорового способу життя). За рахунок своєї новизни англіцизми сприймаються як експресивніші і милозвучні: *estar in - estar de moda: la discoteca mas in de la costa* (бути в моді: наймодніша дискотека на узбережжі).

2. Необхідність спеціалізації понять. У цю групу слід, перш за все, віднести спортивну та інтернет-лексику, наприклад *footing - correr con velocidad moderada al aire libre* (футінг/біг підтюпцем – біг у помірному темпі на свіжому повітрі); *blog - diario personal en un web* (блог - особистий щоденник на веб-сайті).

3. Об'єкт, що не розчленований на окремі складові, повинен позначатися «цілісно», а не поєднанням слів: *afterwork, aftersun, bullying, mobbing* та інших.
[65]

Крім запозичень цілих слів, спостерігається копіювання граматичних елементів, наприклад, у назвах закладів *Bar Manolo's*. Ще одна цікава тенденція проявляється у набутті споконвічного слова додаткового значення під впливом співзвучності з іноземним словом. Так, слово *bizarro*, що означає *valiente* (хоробрий); *generoso* (щедрий), *lúcido* (ясний), *espléndido* (чудовий), у

розмовній промові стало вживатися у значенні *gato* (дивний) під впливом англійської *bizarre*, а слово *tribute* (податок), тлумачене у словнику як *pago al Estado para las cargas y atenciones públicas* (плата державі за громадські послуги), набула значення *homenaje* (данина) (наприклад, *tributo a Dire Straits* - данина групі *Dire Straits*) за аналогією з англійською *pay tribute to somebody* (віддати належне будь-кому). Це явище схоже з так званими «*Anglicisms of repetition*», коли співзвучне з англійським слово починає вживатися замість правильного в даному контексті іспанського: *desorden* (безлад) (англ. *disorder*) замість *trastorno* («розлад»), *medicación* (англ. *medication*) замість *medicamento* («ліки»). [24, с. 43]

Таким чином, сучасна іспанська мова на даному етапі свого розвитку активно вбирає переважно англійські запозичення. Через неможливість перешкоджати цьому процесу органи мовного регулювання фіксують деякі лексичні одиниці у словниках, надаючи їм статусу мовної норми. Багато запозичень виправдані через відсутність еквівалента у приймаючій мові або, за наявності такого, через його громіздкість та незручність використання. Проте існує велика група невмотивованих чужорідних слів, що увійшли в мову не з міркувань мовної економії, а з інших причин: створення видимості професіоналізму та знання іноземної мови, скрашування непривабливих реалій, данина моді, прагнення інтегруватися в соціальну групу. Саме такі запозичення і сприймаються як забруднюючі, непотрібні. Незважаючи на те, що мова – стихія незалежна, на думку носіїв, на кожному лежить відповідальність за підтримання чистоти мови, яка полягає у контролі за своєю мовою. Чистота в даному випадку не розуміється як непроникність для різноманітних впливів ззовні, це просто неможливо. Чистота - це збалансований розвиток мови, гармонійне вплетення елементів, що збагачують його. Англіцизми, що приходять в сучасну іспанську мову, викликають деяке занепокоєння носіїв. Найбільші тематичні групи «забруднюючих» запозичень становлять інтернет-технології, покупки, спорт, ділова сфера, кулінарія, повсякденне життя та ЗМІ. Проте, судячи з нездатності досліджуваних дати

іспанський еквівалент деяким словам, останні швидше збагачують мову, хоча вони викликають психологічний дискомфорт.

1.5. Арабські запозичення

Лінгвісти виділяють кілька причин, через які одна мова може запозичувати слова з іншої. По-перше, це відбувається у разі контакту двох мов, одна з яких має більший престиж. У такій ситуації найчастіше спостерігаються запозичення у таких семантичних галузях як наука, філософія, мистецтво тощо. По-друге, причиною запозичення може бути зустріч із новим об'єктом чи традицією, для яких у мові немає слова. У результаті мова або переймає вже існуюче слово з іншої мови, або створює своє позначення даного явища. Однак деякі фактори можуть впливати на цей процес, роблячи його інтенсивнішим. Наприклад, до таких чинників належить географічна близькість. Очевидно, що народи, які живуть поруч, матимуть тісніші і глибші зв'язки як у політичному, так і культурному плані. Тому в мовах таких народів буде більше запозичень, взятих один у одного. Також на інтенсивність процесу запозичення впливає успіх народу у тій чи іншій сфері життя. Якщо держава стала світовим лідером у технічній сфері або в якійсь іншій, то з великою ймовірністю решта світу почне говорити про цю сферу мовою лідера-виробника. Як третій чинник можна виділити таке сучасне явище як мода. У такому разі це слово варто розуміти у його широкому значенні. Існування світового політичного лідера чи лідерів робить їх мови популярнішими, створює певну «моду» ними, отже дедалі більше запозичень відбуватиметься саме з цих мов. Наприклад, у наш час такою мовою є англійська. Він не лише вивчається повсюдно як мова світового спілкування, а й проникає у багато мов світу шляхом запозичень. Це видно більшою мірою на прикладі молодіжного жаргону як мови, що найбільш швидко змінюється і найбільш сильно піддається новим тенденціям.

Процес запозичення може проходити двома шляхами: внутрішньо чи зовні. У першому випадку обмін відбувається у межах однієї мови між

діалектами. Проте найпоширенішим є другий вид, коли запозичуються слова з мови. Коли йдеться про запозичення, маються на увазі не лише лексичні, а й граматичні та морфосинтаксичні одиниці. Тому можна розділити всі запозичення на лексичні та граматичні.

До лексичних запозичень відносяться лексеми іноземного походження. Е. Бернадес у своїй роботі «Методологія у вивченні та класифікації лексичних запозичень» пропонує класифікацію, згідно з якою ці лексеми можна розділити на три групи: ті, що зберігають свою вихідну форму, ті, що її втратили частково і ті, що втратили її повністю. До першої групи належать слова, що не зазнали майже жодної адаптації, навіть фонетичної. До другої - слова з частковою адаптацією. Тобто вони зберегли вихідну форму, найчастіше корінь, але все ж таки втратили або змінили якісь свої характеристики, наприклад, закінчення або суфікси, тим самим наблизившись до решти слів мови. До третьої групи іспанський лінгвіст відносить слова, повністю асимільовані мовою, що приймає, що робить їх майже невідмінними від вихідних слів мови. [24, с. 43]

Історія взаємодії арабської та іспанської налічує майже 8 століть. За цей час іспанська, що знаходилася тільки на шляху до становлення головною мовою Іспанії, перейняла з арабської як мови сильнішої і престижнішої величезну кількість слів. Найсильніше східний вплив відчутний у південних провінціях Іспанії, зокрема в Андалусії, яка залишалася під владою арабів аж до 1492 року. Вважається, що в сучасній іспанській мові близько 4000 слів арабського походження. Словник Королівської Академії іспанської мови визначає термін «арабізм» як *Giro o modo de hablar propio de la lengua árabe. 2. Vocablo o giro de esta lengua empleado en otra*. Дане дослідження користуватиметься другим визначенням, що тлумачить слово «арабізм» як слово арабського походження, що перейшло в інші мови. У процесі розвитку іспанської мови арабізми набули деяких схожих рис, наприклад, часто починаються з букв -al чи -a. Але можна сказати, що арабізм вже досить добре асимільовані іспанською мовою, і часом буває складно простежити етимологію того чи іншого слова. Також саме із наявністю в іспанській мові арабізмів

пов'язане явище лінгвістичних дублетів. Наприклад, пара слів *oliva* і *olí* позначають те саме — оливка, проте мають різне походження. *Oliva* - латинське слово, а *olí* - арабське. І таких прикладів в іспанській мові чимало. Арабізми використовуються в таких сферах життя як військова термінологія (*aceifas, atalayas, zaga, almófar, aljaba*), агрокультура та кулінарія (*asequia, alberca, zanahoria, berenjena, azafrán, azúcar, coton*), тканини, ремесла, ювелірне, торгівля та деякі науки, наприклад, математика, астрономія та медицина. Окрім цього, варто відзначити великий вплив арабів на сучасні іспанські топоніми. Назви таких південних іспанських річок, як *Guadalajara* та *Guadalquivir*, мають арабське походження, також як і назву столиці Іспанії – *Madrid*.

1.6. Англiцизми в iспанській мові

У кінці ХХ – початку ХХІ ст. велику частку запозичень, які активно застосовуються в газетах та інших засобах масової інформації, становлять англiцизми. Це характерно не лише для іспанської мови. Англiцизм – слово, його окреме значення, зворот тощо, яке запозичене з англійської мови. [8; 20]

На сьогодні іспанська мова, як й інші мови, продовжує розширювати свій лексичний запас за рахунок іншомовних запозичень. Надзвичайно помітний вплив англійської мови. Англiцизми (*anglicismos*) почали з'являтися в іспанській мові починаючи з ХVІІІ ст. Їхня асиміляція іноді проходила повільно. До ХVІІІ ст. відносять виникнення таких слів, як, наприклад, *dendy, club, vagón, yate, túnel, tranvía, mitin, líder, reportero, turista, tenis, festival, etc.* [9] Мовознавець Чернявські де Богдан-Ельса подає таку класифікацію англiцизмів. [7, с. 78]

– спортивні терміни: *fútbol, gol, pinalty, tenis, boxeo, hockey, póquer, criquet* тощо;

– політичні і соціальні терміни: *líder, detective, gangster, boycott, trust, control* тощо;

– промислові терміни: *craqueo, tonelaje, rayón, nylon* тощо;

– терміни, які відносяться до журналістики: *reportero, panfleto, interviú* тощо;

– продукти споживання: *sandwich, whisky, bistec, lunch, ponche* тощо;

– слова, що відносяться до предмету одягу: *casimir, franela, jersey, suéter* тощо;

– *інші: folklore, bar* тощо.

У процесі дослідження питання англіцизмів Т. Арбекова розділяє їх на три види:

1. Транскрипція – тобто фонетичний спосіб, який зберігає звукову форму;
2. Транслітерація – тобто спосіб, при якому букви запозиченого слова замінюються буквами рідного слова.
3. Калькування – тобто запозичення асоціативного значення і структурної моделі слова або ж словосполучення.

Вплив англійської мови на іспанську – явище порівняно молоде, порівняно з впливом інших мов. Свого піку зростання впливу англійської мови досягло у ХХ столітті, починаючи з Другої Світової війни, коли США стали одним із лідерів на світовій арені. Однак за цей короткий час цей вплив став у край відчутним, привнісши в іспанську величезну кількість нових слів. Словник Королівської Академії іспанської мови визначає термін «англіцизм» як «1. Giro o modo de hablar propio de la lengua inglesa. 2. Vocablo o giro de la lengua inglesa empleado en otra. 3. Empleo de vocablos o giros ingleses en distintos idiomas». Для цього дослідження найбільшу важливість має друге визначення, за яким англіцизмами називаються англійські слова, які у інші мови. Е. Лоренсо у своїй

роботі «Іспанські англiцизми» підрозділяє англiцизми на чотири групи, також ґрунтуючись на ступені їх адаптації до іспанської мови.

Основною відмінністю класифікації Лоренсо від тієї, що дав Бернадес, є наявність четвертої групи, до якої Лоренсо відніс семантичні кальки, такі як *rascacielos*, що є калькою англійського слова *skyscraper*. Сфер використання англiцизмів в іспанській мові дуже багато. Це і спорт, і кінематограф, і економічна, і технології, і наука, і гастрономія, автомобільна термінологія, і багато іншого. Прикладами найуживаніших англiцизмів в іспанській мові є: *online, password, fake, marketing, business, ranking, sandwich, grill, burger, autoestop, box, footing, goalkeeper*.

У сучасній лінгвістиці відсутня загальноприйнята визначення терміна «запозичення», оскільки вкрай складно відобразити в одному визначенні подвійність розуміння терміна. Запозичення - це і сама одиниця, яка перейшла з однієї мови в іншу, і водночас процес переходу. Основна причина появи такого явища - це зіткнення однієї мови з новим об'єктом, для якого в мові немає слова. І тоді відбувається запозичення як цього об'єкта, а й слова щодо його позначення. Існує безліч класифікацій запозичень, проте більшість з них базується на ступені адаптації запозичення до мови, що приймає. Історія контакту арабської з іспанською набагато триваліша, ніж англійської з іспанською. Тому так сильно відрізняється їхній узус у сучасній іспанській мові. [31] Арабізми вже не сприймаються носіями іспанської як запозичення, тому що тісний контакт припинився ще в XV столітті, арабізми асимілювалися. Їхній узус залишився в тих областях, які були передовими на той час, і в чому араби були лідерами. Англiцизми, навпаки, ще вважаються новими і мало адаптованими лексичними одиницями та займають сучасні галузі людського життя та пізнання. Це дослідження дозволило зробити додатковий висновок. Королівська Академія іспанської мови відкрито виступає за захист іспанської від наповнення англiцизмами. Вона закликає уникати їх надмірного вживання та замінювати іноземні слова на споконвічно іспанські, коли такий аналог існує.

1.7. Асиміляція запозичень в іспанській мові

Запозичення є наслідками довготривалих історичних мовних зв'язків та їхнього активного змішування, то вони грають важливу роль в лексичному складі багатьох мов. Через тісну взаємодію мов в умовах зростання ролі культурних та економічних зв'язків між народами та країнами, а також під час процесів глобалізації зумовлюється поява великої кількості запозичень.

М. П. Кочерган зазначає, що, крім зовнішніх чинників, на запозичення впливають ще й внутрішні чинники: по-перше, бажання уникнути полісемії, надати своєму та чужому слову різні відтінки значень, по-друге, прагнення позбутися багатослівності, тобто замінити словосполучення одним словом.

Процес засвоєння мовою запозичень є довготривалим процесом. О. Сологуб зауважує, що це «процес довгостроковий, поступовий, який передбачає ряд етапів та стадій, в яких іншомовний структурний елемент набуває морфемні якості в мові-реципієнті». Коли слово потрапляє в мову-реципієнт, воно проходить стадію асиміляції, який І. Арнольд описує як «пристосування в фонетичному, граматичному, семантичному, графічному відношеннях до системи приймаючої мови».

Процес пристосування запозичень проходить в декілька етапів. На першому, використання слова обмежується в рамках технічної сфери, з якою воно пов'язане. Необхідно зазначити, що компоненти запозичень вводяться в мову з оригінальним правописом і звучанням. Деякі слова не потребують ніяких змін — орфографічних або морфологічних - для того, щоб закріпитись в мові. Після відокремлення від формальних парадигм рідної мови, спостерігається нестабільність та анархія в запозиченні, яке може піддатися деяким фонетичним та графічним змінам. Щодо семантичного елементу — однозначність регулює процес, оскільки слово пристосовується з єдиним денотативним використанням і не має смислової парадигми чи емоційної асоціації. Через новизну компоненту, він часто супроводжується певними

позначками, як наприклад, синоніми чи пояснення для зрозумілості. [60, с. 15-16] На другому етапі процесу адаптації запозичення проявляє власну ефективність як неологізм і входить в етап залучення до нової системи, який може тривати необмежений період часу. Це призводить до зміни статусу певної лексичної одиниці від варваризму до власне запозичення: її засвоєння і широке використання носіями мови, які вже практично не сприймають її як нерідний компонент.

М. Маркесом Рохасом вважає: «Запозичення можуть мати різні ступені асиміляції: від нульового ступеня асиміляції (неасимільовані запозичення) до майже повної асиміляції тому, що якщо асиміляція повна, то слово більше не вважається запозиченим». [58, с. 43] С. Савин пропонує двох-етапний шлях засвоєння слова:

1. Вживання слів за їх ступенем уподібнення;
2. Повна або часткова асиміляція окремих структурних частин слова.

Двох-етапну схему адаптації запозичень підтримуюють О. Біржакова, Л. Войнова, Л. Кутіна. Перший етап характеризується використанням слів для називання нових іншомовних понять, а значення можуть бути не достатньо чіткими. А другий етап заключається в тому, що слово закріплюється в мові реципієнта, може набувати нових значень та розширюється сфера його вживання. Кожна класифікація не є цілковито ідеальною, але загалом переважна кількість мовознавці підтримує думку, щодо трьох етапів входження іншомовного елемента до мови, а саме проникнення в мову, часткове засвоєння і повне засвоєння.

Висновки до розділу 1

Отже, термін «запозичення» багатозначний. Ним визначають як процес формування поняття з урахуванням іншомовного фонду, і результат цього

процесу, саме запозичене слово чи запозичений афікс, конструкцію тощо. У цій двоплановості терміну прихована необхідність розмежування двох термінологічних понять: власне запозичення іншомовного матеріалу та освоєння іншомовних слів.

Освоєння слів у мові – діахронічна проблема, оскільки воно протікає у часі; саме виділення запозичених слів з іншомовної лексики (тобто з числа слів іншомовного походження, що вживаються в даній мові) також пов'язане з етимологічними та історичними аспектами.

Однак при розгляді таких питань, як частотність іншомовного слова в мові, лексико-семантичні відносини його зі словами одного тематичного чи семантичного поля, що спостерігаються в одному синхронному зрізі, немає необхідності звертатися до історії слів, до шляхів їх проникнення у мову, їх хронологізації.

Ми виходили із положення, що для входження та закріплення іншомовного слова через мовлення в системі запозичувальної мови необхідні такі умови:

1. передача іншомовного слова фонетичними та графічними засобами запозичення мови;
2. співвідношення слова з граматичними класами та категоріями запозиченої мови, тобто граматичне його освоєння;
3. фонетичне освоєння іншомовного слова;
4. словотвірна активність слова;
5. семантичне освоєння іншомовного слова - його ресемантизація, тобто поява нових значень і відтінків, їх диференціація між раніше існуючими в мові словами та іншомовним словом;
6. регулярна вживаність у мові; для слова, не прикріпленого до якоїсь спеціальної стилістичної сфери, у різних жанрах літературної мови; для терміна - стійке вживання у тій термінологічній області, що його запозичала, наявність певних парадигматичних і «значимих» (значимість сприймається як цінність знака (терміну), обумовлена його співвідношеннями з іншими знаками

(термінами) даної системи) відносин із термінами конкретного термінологічного поля.

Лексико-семантичне освоєння є складним лінгвістичним процесом, в якому виділяються два етапи:

1. входження в систему мови (набуття семантичної самостійності, регулярної вживаності та поширеності);
2. подальший розвиток за законами даної мови (словотвірна продуктивність, семантичний розвиток і т.д.). лексико-семантичної системи мови, що його сприймає.

Для лексикології історичної, що вивчає історію словникового складу, його становлення та розвиток, поява тих чи інших іншомовних слів у мові - це насамперед історичний факт як збагачення мови новими (що не існували в ньому раніше) основами. З цього погляду насамперед важлива класифікація запозичень за їх походженням, визначення часу їх виникнення та джерела появи.

Для лексикології сучасної мови перш за все важлива класифікація запозичень за особливостями функціонування запозичених основ серед інших основ цієї мови зараз, за місцем слів із запозиченими основами у словниковому складі сучасної мови. У зв'язку з цим, звичайно, розглядається і проблема асиміляції запозичень, але здебільшого не з погляду історії цього процесу, а з погляду його результатів та умов, що призводять до цих результатів. Історична лексикологія фіксує всі факти запозичення слів, лексикологія ж сучасної мови розглядає збережені в мові запозичення і не займається питаннями про слова втрачених.

Своєрідність іспанської мови формувалася під впливом контактів з мовами, що стикалися з нею внаслідок їхнього загального історичного розвитку.

Зрослі політичні, економічні та культурні зв'язки Іспанії з багатьма країнами світу ведуть до розвитку та розширення лінгвістичних контактів іспанської мови з іншими мовами і, зокрема, з англійською, яка претендує на

роль міжнародної мови політики, науки, торгівлі. Взаємодія іспанської та англійської очевидна.

При запозиченні арабських слів відбувався процес їхньої видозміни під впливом самої іспанської мови. Іспанська мова в першу чергу запозичив слова, відповідні тим поняттям, для яких у ній ще не було позначень. Найбільш часто запозичувалися слова, що відображають технічні, наукові, релігійні та політичні поняття.

Процес запозичення арабської лексики був процесом тривалим, запозичене слово входило до загального вживання поступово. Спочатку слово ставало вживаним у вузькому, обмеженому колі осіб. Деякі слова так і залишилися надбанням подібного обмеженого кола людей, у той же час, як інші проникли у всі верстви суспільства.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ

2.1. Поняття неологізмів

Інтенсивне поповнення словникового складу мови спостерігається під час громадських змін, у яких з'являються нові реалії, поняття, що потребують номінації. До таких епох належить і наш час. Дослідники відзначають підйом словотворчої активності у сучасному комунікативному просторі. М.М. Епштейн, філолог, професор американського університету, засновник проекту «Слово року» так характеризує підвищення інтересу до породження нових слів: «У суспільному та політичному вакуумі 2000-х років вся прихована енергія буття, вся туга за змістом і воля до смислотворення стали знову в мову, в мовотворчість, тому що більше їм просто не було куди подітися». [14]

Таким чином, явища оказіональної деривації, які набувають останнім часом все більшого поширення, привертають увагу лінгвістів до проблеми всебічного дослідження нових слів. Цей інтерес формує актуальний напрямок лінгвістичних досліджень – неологію. [41] Неологія - «не сформована», а поки що лише наука, що «формується» у сфері мовознавства. [48] Однією з невирішених проблем неології, як і будь-якої нової галузі наукового знання, є чіткої термінологічної бази, зокрема щодо об'єкта неології - неологізму. У неологічній термінологічній системі нове слово має кілька назв: новоутворення, новація, інновація, неономінація, нова номінація, нововведення, неологізм, оказіоналізм.

Найпоширенішим із названих термінів є «неологізм», що спочатку закріплювався за всіма новими словами у мові та мовленні. Так, в Лінгвістичному енциклопедичному словнику дається таке визначення: «неологізми (від грец. слова) у якомусь тексті чи акті промови». [38] Словник лінгвістичних термінів називає неологізм не лише як «слово або зворот, створений (виниклий) для позначення нового (передусім невідомого) предмета або для вираження нового поняття», а й як «новий» слово чи вираз, який не

отримав втілення у загальнонародній мові і тому належить до особливого, нерідко зниженого стилю мови». [17]

Сема «новизна» є визначальною при позначенні неологізму. Слово доти може вважатися неологізмом, доки відчувається його додаткова конотація – конотація новизни, що з часом втрачається. [47] Деякі вчені, вважаючи неологізми «новими словами мови», свідчать, що «вони скоро перестають сприйматися як нові слова, новизна їх згодом стирається». [39] Причому деякі з них старіють досить швидко, втрачаючи риси відчутної новизни. Є неологізми загальноприйняті: вони мають високу частотність вживання, їх знають носії мови, і вони не сприймаються як щось нове. Але є неологізми з низькою частотою вживання, зрозумілі носіям мови, але сприймаються як щось нове. Вони тільки починають свій шлях щодо входження до системи мови, тобто неологізми починають жити і функціонувати в ній поряд зі старими словами, багаторазово відтворюючись у мові, задовольняючи ті чи інші потреби суспільства. Яскравий приклад подібного «старіння» – слово гламур, яке стало переможцем проекту «Слово року» у номінації «Неологізм». [50] Слово активно вживалося протягом кількох років, було включено до словників та не сприймалося носіями мови як нове. [19]

Таким чином, однією з найважливіших ознак неологізмів слід визнати їх прийняття та закріплення у загальному вживанні, тобто входження до лексичної системи мови, у розряд загальноновживаної лексики.

Основна труднощі, з погляду, у тому, що непросто визначити, коли те чи інше слово перестає сприйматися як нове, проникає у мову і входить у загальне вживання. Також важко точно вказати, скільки часу слово, що виникло в мові, може зберігати новизну і статус неологізму. Звісно ж, до того часу, поки предмет, явище, подія, дія є практично новим, його найменування є нове слово. Неологізми зазвичай не мають віку, встановити час їх появи і митця практично неможливо, так як вони реалізують живі здібності мовної системи. У цьому випадку надзвичайно корисними є рейтинги «Слово року». У багатьох країнах

світу функціонують проекти, що дозволяють зробити лінгвістичний зріз року, що минає, підвести короткий вербальний і концептуальний підсумок.

Чим актуальніше нове слово, тим активніше та інтенсивніше воно включатиметься до процесів мовної комунікації, а отже, швидше втратить свою новизну. Для прикладу наведемо слово євромайдан (масова багатомісячна акція протесту в центрі Києва, що розпочалася 21 листопада 2013 року у відповідь на призупинення урядом підготовки до підписання угоди про асоціацію між Україною та Євросоюзом), що посіло друге місце у рейтингу «Слово року-2013», і отримавши широке поширення завдяки частому вживанню у ЗМІ та Інтернеті. [52] Це слово увійшло до підручників з новітньої історії та словники. Так, Н.І. Фельдман пише: «Неологізми, тобто, новоутворення, що мають широкий вжиток, безсумнівно, підлягають включенню до словника, оскільки цим фіксується словниковий склад мови в момент складання словника». [49] Схожу позицію займають інші вчені, висловлюючи думку про те, що «...оказіоналізм - не словникові слова, а суто індивідуальні, часто авторські». [36]

Диференціація нових слів за принципом належності до мови є дуже важливою для визначення узуальності/оказіональності. Спочатку окказіональним визнавалося деяке явище, протилежне узуальному. Деякі вчені не вважають за доцільне виділення з розряду неологізмів групи окказіональних слів, вважаючи, що подібна диференціація не суттєва для розуміння особливостей лексичного новоутворення. [21] Проте більшість дослідників диференціює неологізми та окказіоналізми, визнаючи за першими мовний статус, а за іншими – мовленнєвий.

Оказіоналізми одночасно синхронні і діяхронні: «Окказіоналізми синхронні, тому що подібно до канонічних слів, вони асоціативно пов'язані з останніми словотворчими, семантичними, граматичними та іншими відносинами і в мові, в самому процесі спілкування не тільки «складаються» з вже існуючих морфем, але також і розуміються носіями мови. Оказіоналізми діяхронні тому, що, будучи фактами суто мовними і невідтворюваними, вони

при виникненні включаються в лінійний ланцюжок тимчасової послідовності мовних актів, протяжних у часі». [40]

За принципом приналежності до мови всі нові слова слід ділити на узуальні неологізми та неuzuальні новоутворення. У ряді неuzuальних автори розрізняє потенційні, okazіональні та індивідуально-авторські новоутворення. Такі поняття, як «неологізм», «потенційне слово», «okazіональне слово», називають історичними та відносними. «Новими одиницями словникового складу мови» автори називають «слова, значення слів і словосполучення, що є як новоутворення даної мови, так і зовнішні і внутрішні запозичення в ній, а також лексику і фразеологію, що знову стала актуальною в зазначений період». [6]

Сам термін «okazіоналізм» визначає його суть. Основна потреба у створенні нового слова – комунікативна. І ця потреба, як і потреба у самовираженні, може знаходити вихід у словотворчості. Мовні ігри стають все більш популярними останнім часом. Сьогодні бути творцем нового слова стає модним, так автор прагне висловити своє ставлення до того чи іншого предмета, явища чи події. Підтверджують результати рейтингу «Слово року» М. Епштейна. Приклади авторського креативу: мовчевидець (очевидець, що мовчить про побачене), мовлення (процес повернення в мову, зворотне входження в мову вихідців з неї, базарт (мистецтво будь-яке спілкування перетворювати на базар), захажер (той, хто іноді приходить, захоче в гості), омережити (висвітити, опублікувати в мережі), гуглоспитувати (заходити в гугл з цікавості), релайксація (почуття приємної розслабленості, що змінює напружене очікування лайка). [45]

Також розмежовують неологізми та okazіоналізми, їх різна функція та неоднакові сфери поширення. Okazіональні слова, вживаючись у певному контексті, у конкретних умовах мовної комунікації, не претендують на те що, щоб закріпитися у мові, ввійти у загальне вживання. Неологізми, навпаки, задовольняють вимогам суспільства, створюються для номінації нових речей і явищ дійсності, тобто номінативна функція є основною.

Поняття «інновація», «новоутворення», «нововведення» часто тлумачаться як синоніми один одного. В. Г. Гак також не розмежує позначення «нововведення» та «інновація»: «Для позначення будь-яких лексико-семантичних нововведень, узуальних чи okazіональних, ми у широкому плані користуватися терміном «інновація». [25] Деякі автори вважають, що дані терміни різні, виходячи з їхньої внутрішньої структури: «Іменник «інновації» використовують для позначення нових явищ на всіх рівнях мови. Субстантив «новоутворення» через свою внутрішню форму «нове утворення» вживається або по відношенню до будь-яких інновацій - інновацій будь-яких рівнів мови, або по відношенню до словотворчих неологізмів - однієї з груп нових номінативних одиниць». [41]

Інші лінгвісти вважають за краще оперувати одним із вищеназваних термінів.

Інші автори пропонують поставити знак рівності між термінами «новоутворення» та «неологізм», а всі нові словникові одиниці, нові фразеологізми, нові значення та нові варіанти слововживання позначити одним загальним терміном – «лексичні інновації», а неологізми як узуальні одиниці мови вважати їх «приватним» випадково». «Переважає кількість неологізмів є новоутворення». [47]

Вчені пропонують зарахувати неслівні одиниці – фразеологізми – до неологізмів. Проте, інші науковці уникають терміна «неологізм» при описі нової лексики, віддаючи перевагу терміну з більш узагальненим значенням «лексичні нововведення». [37]

Отже, неологи, визнаючи терміни «інновація», «нововведення», «новоутворення», «неологізм» синонімами, визнають, що з-поміж них не можна поставити знака рівності. Термін «інновація» застосовується для позначення нових явищ на всіх рівнях мови, тоді як термін «новоутворення», виходячи зі своєї внутрішньої форми, може бути рівнозначним термінам «інновація», «нововведення», але не рівнозначне поняттю «неологізм». Поняття «неологізм» дещо ширше, оскільки до неологізмів відносяться як

лексичні новоутворення, так і слова, запозичені з інших мов, що отримали нові значення. Єдина і точна лінгвістична типологія неологізмів відсутня як у загальних роботах з лексикології, так і у спеціальних роботах, присвячених неологізмам. Вони є немовна класифікація нових слів, за якою неологізми діляться на кілька груп залежно або від сфери їх виникнення, або від часу їх появи у мові.

2.2. Неологізми як запозичення

Неологізми – це такі слова, що найчастіше зберігають відтінок новизни лексичної одиниці і значення слів, що асимілювалися в мові через суспільну необхідність для позначення предметів і понять, а також для нових позначень вже знайомих об'єктів. Поняття "неологізм" є історичним і відносним, бо всі слова колись були неологізмами. З терміну можна зробити висновок, що існують неологізми-слова (лексичні неологізми) і неологізми-значення (семантичні неологізми). Лексичні неологізми утворюються за продуктивними моделями або запозичуються з інших мов. Наприклад, *cosmonauta*, *astronauta*, *transistor*, *helipuerto* (вертолітна станція), *telepuente* (телемост), *europización*, *discoteca*, *rock*, *roquero*, *ecologista*, *computador*, *hobby*, *charter* (замовний авіарейс), *aerosol* (аерозоль), *futurizar* (прогнозувати), *descafeinado* (очищений від кофеїну), *minibar* (холодильник з напоями в номерах готелів) і тощо. Неологізми-значення утворюються внаслідок переосмислення сучасних лексичних значень слів. Так виникли нові значення слів *sistema* (музичний центр), *ordenador* (комп'ютер), *doble* (дублер), *ariete* (нападаючий у футболі), *basura* (помилкові або непотрібні дані і команди в комп'ютері), *prefijo* (телефонний код якогось населеного пункту), *canal* (пристрій для передачі інформації), *memoria* (зберігання інформації в комп'ютері, «пам'ять») тощо. З терміну також випливає, що існують ідеографічні неологізми, які матеріалізують нові поняття (це наведені вище неологізми-слова – *cosmonauta*,

astronauta тощо, і деякі зі згаданих семантичних неологізмів – *sistema*, *ordenador*, *doble*) і стилістичні неологізми, які являються синонімами інших слів (наприклад, *prefijo* синонімічне *código*; *cebra* синонім *paso peatonal*, *pasaje*; *trucha* відповідає *picaro*, *tunante*, *etc.*). Стилiстичні неологізми засвоюються мовою завдяки загальноновживаній потребі в найменуваннях деяких предметів, явищ, дій і тощо. Вони збагачують синонімічний ряд позначень. Стилiстичні неологізми наділені номінативною і характеристичною функціями. Недовготривалий показник – новизна – стилістично забарвлює як ідеографічні, так і синонімічні неологізми. Але на відміну від перших ці останні мають додаткові експресивні позначення. Неологізмами також можуть бути не тільки слова, а й словосполучення типу: *radio patrulla*, *abridor automático*, *guerra de galaxias*, *punte aéreo*, *banda de sonido (banda sonora)*, *lentes de contacto*, *libro rojo* тощо.

Неологізми формулюють нові поняття, але їх матеріальна форма утворюється з уже наявних основ, афіксів, закінчень і з дотриманням правил та закономірностей словотворення конкретної мови. Питання щодо деривації та аналізу творення неологізмів розглядали Хав'єр Ортега та Марія Сальгадо, вони вбачали це дуже важливим та актуальним. В. С. Виноградов у свою чергу вважав основними такі способи творення іспанських неологізмів-слів:

– Суфіксація: *golpismo*, *golpista*, *ecologista*, *roquero*, *serial*, *transistor*, *computador*, *futurizar*, *monitorizar* тощо;

– Префіксації: *desactivar*, *descodificar*, *desnuclearización*, *antidoping*, *contramisil*, *preguerra*, *intercomunicación* тощо.

Часто нові слова утворюються за допомогою препозитивних елементів (префіксоїд) *tele*, *video*, *mini*, *multi*, *macro*, *micro* та ін: *telefilm*, *telepunte*, *telereportaje*, *telenovela*, *telecentro*, *videocinta*, *videofrecuencia*, *videoteléfono*, *minigolf*, *minitelevisor*, *miniserie*, *minicine*, *minibolsa*, *macrosocial*, *macroempresa*, *multifuncional*, *microinformática*, *microordenador*, *microondas*, *micronoticias*;

– Поєднана афіксація, тобто утворення неологізмів за допомогою префіксації і суфіксації одночасно, іншими словами парасинтез [16, с. 72]: *antiespumante, antideslizante, antisudoral, desodorizar, descafeinado, intercomunicador, alunizar, alunizaje* тощо;

– Словоскладання слів: *todoterreno, autochoque, lanzacohetes, politicomilitar, futbolnoticias, piso piloto, caja negra, bebé probeta, jersey caballero* і т.д.;

– Абревіації різноманітних видів: *egebe (EGB – Enseñanza General Básica* – початкова школа), *penene (PNN – Profesor no numerario* – позаштатний викладач, погодинник), *elepe (LP – long play* (англ.) – Довгограюча пластинка), *etarra* (член баскської терористичної організації *ETA*), *boli (bolígrafo* – кулькова ручка), *tele (televisión* – телебачення) тощо;

– Запозичення. Переважна кількість запозичених неологізмів англomовного походження.

2.3. Структурно-семантичні особливості неологізмів в іспанській мові

Світова глобалізація, щоденні зміни у всіх сферах суспільства, а також науково-технічний прогрес неодмінно впливають на лексичний склад мови. Постійна динаміка у суспільстві відбивається у мові, унаслідок чого виникають неологізми.

Існує кілька шляхів поповнення словникового запасу мови: а) морфологічний; б) семантичний; в) запозичення. У рамках нашої дослідницької роботи морфологічний і семантичний способи об'єднані в один словотвірний спосіб. Отже, відбувається поділ на неологізми, утворені з урахуванням іспанської мови, і запозичення.

Внаслідок аналізу неологізмів виділено основні словотворчі моделі іспанської мови.

Найбільшим є пласт неологізмів, утворених за допомогою префіксації. У словнику NEOMA виділяється 407 прикладів даної словотвірної моделі. За допомогою префіксу *anti*-напроти утворюються слова, що позначають протилежність чомусь: *antiedad* людина, що бореться з ознаками старіння, *anticatalan(-na)* противник Каталонії і каталонської культури, *antiinmigracion* противник імміграції. Не менш часто зустрічається префікс *multi* - багато: *multiprotector(-ra)*, що захищає від декількох факторів, *multiservicio* пропонує декілька видів послуг, *multitarea* - багатозадачний. Префікс *sobre* - додає значення зайвий, перевищуючий, додатковий: *sobreingreso* додаткова сума до раніше встановленого доходу, *sobretratar* зайво піклуватися, *sobreendeudamiento* борг, що перевищує платоспроможність особи.

В окремий вид словоскладання в іспанській мові виділяють тип префіксації, при якому у префікса латинське або грецьке коріння. Серед них префікси *cardio-*, *macro-*, *mega-*, *socio-*, *tele-* та інші. Префікс *auto-*, наприклад, має два значення: або показує, що дія спрямована на саму особу: *autocondenarse* засуджувати себе, *autocuidado* самолікування, *autodestruirse* саморуйнуватися, *autogestor* самоуправлінець, або вказує на автоматизованість процесу: *autoescalera* пожежні сходи, *autolavanderia*: машинне прання за певну плату. Крім префікса *auto-*, спрямованість на себе у дієсловах висловлює закінчення *-se*.

Іншим поширеним словотворчим способом є суфіксація. Розвиток світу сприяє появі нових родів діяльності. Для позначення осіб, які займаються тією чи іншою діяльністю, застосовуються суфікси *-ero/-or*, *-ista*. Наприклад, *facebookero* особа, що використовує сайт Facebook, *fichador* особа, що відповідає за пересування спортивної команди, *mileurista* співробітник, що отримує зарплату приблизно в 1000 євро. Зростання ролі інформаційних технологій сприяло появі неологізмів: *googlear* шукати інформацію в пошуковій системі Google, *tuitear* публікувати твіти і *whatsappear* обмінюватися повідомленнями в сервісі Whatsapp. Для утворення дієслова від назв

соціальних мереж до основи слова додали закінчення дієслів -ar/-ear: google + ar, tuit + ear, whatsapp + ear.

У результаті синтагматики поєднання слів стає єдиним поняттям. В електронному словнику НЕОМА зустрічається 109 таких неологізмів. Наприклад, при з'єднанні слів термометр і світова, раза набуває значення вимірювання середньої температури клімату Землі. Fila цього - «нульовий ряд» - придуманий, якщо людина хоче фінансово підтримати захід, але не збирається на ньому бути присутнім . [79]

Завдяки синтагматиці утворено багато неологізмів, пов'язаних із туристичною сферою. Двома основними видами туризму є: *turisme active* активний відпочинок та *turismo de sol y playa* пляжний відпочинок. Зі зростанням сфери туризму збільшується і варіативність. При *turismo sanitario* здоровий туризм має на меті лікування у відвідуваній країні. У деяких понять з'явилися синоніми. Вид стійкого туризму, спрямований на збереження матеріальної та культурної спадщини та природи, називається *turismo ecologico* екологічний туризм. Неологізм замінимо фразами «*turismo de la naturaleza*», «*turismo responsable*», «*turismo sostenible*» або «*turismo verde*». Якщо в подорож відправляються літні, такий вид туризму назвуть «*turismo de la tercera edad*» або «*turismo senior*». Він відповідає потребам старшого покоління.

При семантичній деривації лексична одиниця набуває нового значення. В електронному словнику НЕОМА наведено 103 семантичних неологізмів. Стипендіати програми Erasmus називають *erasmus*. Цей неологізм є прикладом метонімічного перенесення, переходу іменника з розряду власного імені в загальне. У результаті, слово набуло форми множини.

У процесі переосмислення часто застосовується метафора, перенесення характеристик одного предмета іншим. Особливо продуктивним є цей словотвірний спосіб щодо інформаційних технологій. Наприклад, семантичний неологізм *enllaç* з первісним значенням зв'язок, сьогодні означає посилання на сайт. Словом *pube* можна позначити хмару як природне явище та програму для зберігання та обробки інформації, завантаженої в Інтернет.

Велика увага сьогодні приділяється як на фізичному, так і психологічному здоров'ю людини. Прикметник *toxico*, окрім позначення шкідливості, отруйності чогось для організму, став застосовуватися і в міжособистісних відносинах.

Словосполучення *triangulo de las Bermudas* після переосмислення стало фразеологізмом. Початкове значення як географічної назви нам усім відомо, значення ж фразеологічної одиниці виходить з характеристики Бермудського трикутника - місце, де губляться речі або відбуваються незрозумілі явища.

Нижченаведені приклади утворені за допомогою словоскладання. Слово *quitamiedo* містить у собі основу дієслова *quitar* - усувати і іменник *miedo* - страх. Неологізм означає апарат, який захищає від небезпеки. Переклад слова змінюється в залежності від сфери вживання: це може бути нічник, якщо йдеться про освітлення, бар'єрне огороження у випадку з дорожнім рухом та ін.

Ми зауважили, що серед неологізмів іспанської мови багато нових слів, пов'язаних із футболом. Наприклад, іменник *franjiverde* складається з двох основ *franja* - смуга та *verde* - зелений та сполучної голосної. Неологізм означає особу, пов'язану з іспанською футбольною командою Ельче, на білій формі гравців якої присутня зелена смуга. До неї відноситься приклад словоскладання *blanquiverdismo* група фанатів футбольної команди Ельче. Цей неологізм утворений з двох прикметників *bianco* білий та *verde* зелений за допомогою сполучної голосної та суфікса іменника *-ismo*.

Прагнення економії мовних зусиль і часу доводить аббревіація. Вони зустрічаються з усіченого слова чи скороченої фрази. Наприклад, іменник *frigorífico* холодильник став *frigo*. Неологізм *sinpra* походить від фрази *sin pagar* - без оплати. Слово описує ситуацію, коли людина йде з установи, не заплативши за надані їй послуги. Можна спостерігати, що поєднання прийменник + дієслово стало іменником і прийняло властиві йому властивості: рід і число. Аббревіатура *lactea* - молочне виробництво, походить від

словосполучення *industria lactea*. Неологізм як прикметник у складі словосполучення при скороченні набув властивості іменника. [70]

Акроніми вважаються різновидом абревіатур. Наприклад, *bicifestacion* складається зі скорочених слів *bicicleta* - велосипед і *manifestation* - демонстрація. У результаті слово означає демонстрація, учасники якої пересуваються на велосипедах. Жанр, що поєднує в собі елементи комедії та драми, *dramedia* утворено від усічених слів *drama* драма і з *media* комедія. Акронім набуває властивості тієї частини мови, до якої належить головне слово. Наприклад, в акронімі *gastrobar* - гастрономічний заклад від *bar* *gastronomico* головним словом є іменник. Отже, і неологізм *gastrobar* є іменником.

Загалом у рамках дослідницької роботи проаналізовано 1566 прикладів словотвору. Найпоширенішим способом є префіксація з 56% від загальної кількості прикладів, на суфіксацію і префіксацію з латинським і грецьким корінням припали 23,4% і 23,2% відповідно. За цими показниками слідують синтагматика, семантична деривація та словоскладання із співвідношенням 7%, 6,6% та 6,4%. Інші словотвірні моделі становлять 3,65%, а акроніми та абревіація – 2,1% та 1,8% відповідно.

Друга група неологізмів складається із запозичень. Переважна частина слів в іспанську мову запозичується з англійської.

Виділимо неасимільовані неологізми. Безліч таких неологізмів увійшло в мову з технічним прогресом: *airsoft* відеогра, *bitcoin* біткоїн, *chat* чат, *keynote* презентація, *teaser* рекламне повідомлення.

Однак повні запозичення прийшли не тільки у сферу технологій: *cash* готівка, *concept car* машина, створена для демонстрації нового дизайну або технології виробництва, *surprise* маленький торт у вигляді чашки з прикрасами, *e-commerce* здійснення збуту, продажів та покупок через інтернет, *playoff* завершальний матч чемпіонату, *timing* управління особистим часом для виконання завдань.

Англійські запозичення, що асимілювалися в мові, є меншістю. Неологізм айфон адаптований до іспанської мови, і про це свідчать наступні зміни. Початкова буква і замінена ай для адаптації до фонетичних правил іспанської мови. Зважаючи на відсутність в іспанському мовою поєднання rh, воно змінено на звичне f. Слово набуло тільду - адже в словах наголос падає на передостанній склад. Іменник vegano веган після асиміляції отримав і чоловічий і жіночий рід.

Наступний за величиною пласт запозичень походить з каталонської мови. Це зрозуміло географічним становищем і політичним тлом: Каталонія - автономне співтовариство Іспанії. Більшість каталонських запозичень не асимілювалися в іспанській мові. Наприклад, параета - протест городян, триспол - протяжний тротуар.

Переважає частина французьких запозичень не пройшла через етап адаптації, але в мові закріпилася: a la page на сьогоднішній день, boiserie дерев'яні меблі з полицями, що повністю покривають стіну, savoir grazie витонченість, з якою людина виконує щось. Фонетичний вигляд неологізмів зберігся, а також не змінена орфографія слова. Адапованих французьких запозичень у словнику небагато. Наприклад, неологізм estocaje склад набуває початкову літеру e-.

Основна частина мовних нововведень виникає цілком «законним» шляхом, тобто утворюються за продуктивними словотворчими моделями, що діють у мові. Найчастіше це відбувається з допомогою суфіксів і префіксів, трохи рідше - з допомогою закінчень і словоскладання. Безліч неологізмів утворюється шляхом розвитку нових значень у слів, давно закріплених у словниках.

Деякі «неологізми» виникають у пресі з курйозної, але дуже частої причини: завдяки помилці чи описці автора, друкарського працівника тощо, як результат неправильного, але стилістично вдалого вживання маловідомого широкому загалу слова. Потім інші автори підхоплюють це слово, воно стає модним, починає мандрувати з газети до газети. [78]

Серед неологізмів-словосполучень особливо широко представлена група іменників з неузгодженими визначеннями. Неузгодженим називається визначення, виражене іменником без прийменника, яке не узгоджується із залежним словом ні в роді, ні в числі.

Деякі неузгоджені визначення проникають у ЗМІ з мови реклами, що широко використовує так званий телеграфний стиль (де опускаються прийменники, інші службові слова, допоміжні дієслова і т. д.): *plan de la vivienda joven (para los jóvenes)* план будівництва житла для молоді».

З явищем «неправдивих друзів перекладача» ми стикаємося вже на початковій стадії вивчення іноземної мови. Багато нових слів зовні схожі на слова рідної чи вже відомої іноземної мови, і наш попередній мовний досвід іноді замість допомоги може стати на заваді. Нерідко іспанську мову ми починаємо вчити, вже знаючи англійську, і тоді слово *diner* ризикує стати «обідом» (від англ. *dinner*), дієслово *pretender* ми неправильно вживаємо у значенні «вдавати, прикидатися» (від англ. *to pretend*), а дієслово раптом трактується як «розуміти, усвідомлювати» (від англ. *to realize*); іспанське іменник *éxito* - «успіх» помилково перекладається словом «вихід» під впливом англійського «*exit*». Знаючи французьку або італійську, ми плутаємо ісп. *largo* «довгий» із фр. *large* та іт. *largo* «широкий»; іспанське дієслово *salir* «виходити» - з італійським *salire* «підніматися, входити» і т.д.

У наш час, завдяки бурхливому розвитку засобів зв'язку і транспорту, світ став доступнішим. Переміщення людей, обмін інформацією, технічними досягненнями, знаннями створюють враження «одного великого села», *aldea global*, де існує спільна мова, якою більшою чи меншою мірою володіють усі найактивніші учасники інтеграційних процесів в економіці, техніці та науці.

Через ЗМІ нові знання, тенденції та актуальні іншомовні слова стають відомими широким верствам народу різних країн, і з метою доступності та зручності їх пристосовують до фонетичних та граматичних норм тієї чи іншої національної мови. Найчастіше цей процес йде спонтанно, іноді його регулюють лінгвісти та журналісти. Підвищення та поступове вирівнювання

освітнього рівня населення, сприйняття іншомовних слів як «престижних» сприяють закріпленню цієї лексики в усному та писемному мовленні. Ця лексика, що не належить національній мові, швидко стає зрозумілою широкому читачеві і незабаром вже не потребує жодних пояснень. У перекладацькій практиці прийнято залишати іноземні включення без перекладу тією мовою, якою вони наведені в оригіналі.

Там можна зустріти в основному класичні латинські або французькі слова і звороти, які, як правило, зберігають свою первісну форму: *determinar ip concreto modus operandi* - «визначити конкретний спосіб дій»; *guerra de dossiers* - «війна досьє»; *el factotum alicmctet* - «головний діяч альянсу», *discutir el asunto en petit comite* - «обговорити питання у вузькому колі», *una comisionad hoc* - «спеціально створена комісія».

У статтях на економічні та науково-популярні теми основна частина запозиченої лексики взята, природно, з англійської мови: *menagement, ranking* і т. д. Оскільки багато з цих слів є термінами, то для більшої ясності вони супроводжуються тлумаченнями по-іспанськи: *La central espanola cifraba en 150 win Ios billed business (negocios facturados) протягом цього місяця. [53]*

У результаті проведених розрахунків ми встановили, що найбільш поширеним способом входження нової лексики в мову є словоосвітні моделі, потім слідує запозичення та інші способи.

2.4. Спенгліш як лінгвістичне явище

Наприкінці 40-х рр. лінгвіст Сальвадор Тіо ввів терміни *spanGLISH* та зворотне явище *inglañol*, в якому іспанська змішується з англійською. Останній термін не такий поширений, як перший. Запозичені слова з англійської в іспанську є найбільш поширеними. Спенгліш відбувається внаслідок проникнення англійської лексики та, рідше, синтаксису іспанської мови. Хоча не завжди можливо передбачити, як слово з однієї мови буде сприйняте іншою

мовою. Наприклад, терміни, які, ймовірно за все, будуть засвоєні, - це ті, які не мають аналогів в мові-реципієнті. Спенгліш – це мовне явище, відоме як перемикання коду, тобто перехід від однієї мови на іншу і назад при розмові між двома носіями мови, або білінгвізм. Перемикання коду відбувається, коли носій мови переходить на іншу мову. Поєднання кодів відбувається, коли носій мови використовує деякі елементи однієї мови, переважно користуючись іншою. У фразах на спенгліші часто використовується короткі слова з обох мов.

Структуру спенглішу можна поділити на три підрозділи:

- 1) пристосування лексичних одиниць або складових фраз з однієї мови в іншу на фонологічному, морфологічному рівнях;
- 2) семантична асиміляція деяких лексичних елементів або складових фраз з однієї мови в іншу;
- 3) явище перемикання коду або правило двох мов на рівні синтаксису.

Кармен Сільва-Корвалан визначає ще симпліфікацію - тобто спрощення, або відхід від правил узгодження часів в іспанській мові. Наприклад, *estamos como fifteen years aquí* замість *hemos estado como quince años aquí*. [26, с. 59]

Мовні зв'язки між іспанською та англійською мовами присутні у адаптації лексичних елементів або маніпулюванні наявною лексикою для прийняття семантичного значення слів або словосполучень іншої мови. Часто запозичення з іншої мови також передбачає фонологічні зміни і морфологічну перебудову слів. Наприклад, *tener un buen tiempo* (від *to have a good time*), замість *pasarla bien*. Інші приклади, які часто наводяться, включають *viaje redondo* (від *round trip*) замість *viaje de ida y vuelta*, *te llamo pa'tras* (від *I'll call you back*), а не *te devolveré la llamada* та *voy a ordenar la comida* (від *I'll order food*) замість *voy a pedir la comida*. Крім того, існують інші типи семантичних асиміляцій, такі як розширення семантичного поля існуючих іспанських слів,

так щоб у їхній формі у спенгліші змінювалось їх значення. Це часто трапляється з так званими *false cognate* ‘хибні коньяти’ – це такі слова, які мають схожий правопис, але різне значення. Наприклад, *éxito* – це *success* “успіх”, а не *exit* “вихід”; *contestar* – це *answer* “відповідати”, а не *contest* “змагання”; *fábrica* – це *factory*, а не *fabric* “тканина”; *barco* – це *ship* “корабель”, а не *bark* “гавкати”. Англійське дієслово *push* відповідає в іспанській мові *empujar*. Якщо використовувати спенгліш, то *puchar* використовується для отримання такого самого ефекту. Дієслова *bulear*, *janguear* та *vacunar* походять від англійських дієслів *bully*, *to hang out* та *vaccinate*. Дієслова *platicar* та *charlar* означають *hablar en voz baja* “говорити пошепки”, однак, дієслово, яке позначає діалог, який відбувається в соціальній мережі, – це *chatear*. Дієслово *chequear* або *checar* походить від англійського дієслова *to check*, яке замінює іспанське дієслово *verificar*. Населення, що використовує іспанську мову в США і Латинській Америці користуються дієсловом *fiestar* (англійською *to party*) “розважатись”, що відповідає слову *fiesta* “свято”. Крім того, лексичні одиниці можуть різнитися в залежності від регіону, через що в іспанській мові виникає велика кількість діалектів.

Висновки до розділу 2

Отже, у розділі було вивчено основні поняття дослідження, а саме розглянуто явище неології та неологізму, який визначається як слово або його лексичний зміст, який, на відміну від загальновідомих лексичних одиниць, характеризуються новизною і сприймається як незвичне. Окрім того неологізмами часто називають і взагалі будь-яке нове слово, яке виникло протягом певного визначеного мовного процесу.

З'ясовано, що головна причина лексичних змін полягає у відтворенні концептуального світу. Неологізація - це системний процес, який зумовлений правилами, що керують створенням нових лексичних одиниць або лексичних

значень. Неологія – це наука, яка досліджує та скеровує неологічні процеси. Багато лінгвістів висунули низку критеріїв для визначення неологічного характеру лексичних одиниць, але більшість із них дотримуються думки, що неологізм є інновацією на лексичному рівні, яка виникла в результаті мовних змін. Можна стверджувати, що процес породження нової одиниці починається з формування змісту, на основі якої мовець створює необхідну одиницю, яка відповідає вимогам мовного акту.

Розглянуто основні шляхи утворення неологізмів, які виділяють на сьогодні мовознавці, вивчено тісний зв'язок неологізмів з okazionalizмами та uzualizмами, окреслено різницю між ними. Основними функціями неологізмів у тексті є точна передача думки (оскільки узувальних слів для цього може бути недостатньо), а також прагнення автора коротко висловити думку (новоутворення при цьому може замінити словосполучення і навіть ціле речення). У сучасній лінгвістиці налічується безліч підходів та класифікацій неологічних одиниць, що відрізняються за своїми критеріями.

Сучасна іспанська мова має багато засобів утворення нових слів, але не всі з них є продуктивними. Головними засобами утворення неологічних одиниць і сучасній іспанській мові ЗМІ є деривація, процес запозичення та семантична неологія. Префіксальний та суфіксальний способи утворення неологізмів є найбільш продуктивними словотворчими інструментами у мові сучасних іспанських ЗМІ, а за ними слідує словоскладання, аббревіація і запозичення. Дані дериваційні процеси дають можливість ефективно маніпулювати змістом слів, їх структурою, а значить, свідомістю аудиторії.

Окремо у розділі розглядається питання неологізмів-запозичень - переважно, англіцизмів, які становлять вагомую проблему для сучасної іспанської мови. Такі неологізми часто зустрічаються у текстах іспанської преси.

Іспанські неологізми, запозичені з англійської мови, можна розділити на англіцизми-слова і англіцизми-кальки. За ступенем асимільованості англіцизми

діляться на неасимільовані англiцизми-слова, частково-асимільовані англiцизми, асимільовані англiцизми, неасимільовані англiцизми. Виділено наступні семантичні поля запозичень з англійської мови: культура і суспільство, нові технології, економічні та біржові терміни, комп'ютерні технології та Інтернет.

З'ясовано, що в іспаномовній пресі спостерігається безліч прикладів використання неологізмів англiкомовного походження, пов'язаних з Інтернет-лексикою і новітніми технологіями. Даний факт у черговий раз доводить, що мова ЗМІ першою піддається впливу змін у суспільстві та першою транслює ці зміни у широкі маси, і це явище стосується не тільки щоденних новин, а й мови, а саме нової лексики. Незалежно від часу і обставин, мова ЗМІ швидко переймає і адаптує всі нові явища у мові, що її носії, самі того не помічаючи, спостерігають щодня у пресі. Англійська мова все міцніше закріплює за собою позицію міжнародної мови, тому найактивнішу участь у формуванні нових слів і термінів останнім часом приймає саме запозичення з англійської мови. Способи ж адаптації неологізмів у мові стають найрізноманітнішими: від морфологічних, як-то суфіксація і префіксація, аж до прямого калькування.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ НЕОЛОГІЗМІВ У ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

3.1. Перекладацький аспект неологізмів у іспанській мові

Неологізми висловлюють нові поняття, та їх матеріальна форма створюється з існуючих основ, афіксів і закінчень і з дотриманням правил і закономірностей словотвору конкретної мови. Відповідно до класифікації, іспанські неологізми, запозичені з англійської можна розділити на дві групи. До першої відносяться англіцизм - слова, тобто споконвічно англійські слова, які змінюються або не змінюються при написанні. [14, с. 23] Наприклад, anticrisis, celebrity, coffee-shop, backstage, bodyart, bonus, boss, botox, briefing, e-book. Друга група складається з англіцизмів-кальок, тобто іспанських слів, які під впливом англійської мови набули нових значень, що вже закріпилися в мові або розглядаються як семантичні неологізми. До другої групи належать такі неологізми, як armas de destrucción masiva, aldea global, realitat virtual, red, boty virtual, video trucling.

Деякі вчені поділяють англіцизми за ступенем їх асимільованості в іспанській мові. [1, с. 71] Спираючись на цю класифікацію можна виділити такі види англіцизмів:

1) неасимільовані англіцизми - слова, що повністю зберегли англійську графіку: grog, lady, lord, mustang, pudding, speaker;

2) частково асимільовані англіцизми – слова-неологізми, в яких змінилася споконвічна графіка під впливом іспанських орфографічних закономірностей, але англійське походження в них ще помітне: banear, bumerán, búngalo, criquet, chatear, estrés, filme;

3) асимільовані англіцизми, неологізми, в яких асиміляція відбувається за допомогою іспанських суфіксів та закінчень, фонетичної та орфографічної адаптації слів: astronauta, boxear, filmar, helicóptero, síndrome, sprintar;

4) неасимільовані англіцизми-значення, неологізми, утворені шляхом переосмислення існуючих лексичних значень слів, що набули поширення в різних сферах мови, проте ще не визнані літературною нормою: *adicto, cazadora, cebra, grupo, lanzar, modelo*;

5) асимільовані англіцизми-значення, неологізми, утворені шляхом переосмислення існуючих лексичних значень слів, які увійшли до літературної норми і є носіями мови іспанськими значеннями слів: *apartamento, automático, autoservicio, clépe, clonación, yate*.

Відповідно до думки іспанського дослідника М. Маркеса Рохаса: «Запозичення можуть мати різні ступені асиміляції: від нульового ступеня асиміляції (неасимільовані запозичення) до майже повної асиміляції, оскільки якщо асиміляція повна, то слово більше не вважається запозиченим». [25, с 43]

Англіцизми в іспанській мові можна розділити за сферами вживання. Найпоширенішими є наступні семантичні поля запозичень з англійської:

- культура та суспільство: *hippie, hula hoop, babyboom, chill out, bullying, bodyart*;

- нові технології: *bluetooth, botox, offset*;

- економічні та біржові терміни: *benchmarking, briefing, cash*;

- комп'ютерні технології та інтернет: *arcade, blog, blogger, chatear*.

Оскільки англійська мова останнім часом дуже впливає на іспанську мову, широкі верстви іспанської громадськості вже протягом багатьох років стурбовані надмірним вживанням запозичень і мають намір уберегти іспанську мову від надмірного впливу англіцизмів. Іспанські лінгвісти, вчені, журналісти, громадські діячі Ф. Ласаро Карретер, А. Гріхельмо, Ф. Родрігес Адрадос, Ф. Саватер та інші, відзначають загальну кризу вербальної культури в іспанському суспільстві, висловлюють резонне побоювання за долю літературної мови. У 1994 р. Ф. Ласаро Карретер надіслав листа президенту Іспанії, в якому просив посилити захист іспанської (кастильської) мови у білінгвальних спільнотах. У листі йшлося про те, що серед інших заходів захисту іспанської мови необхідне його збереження на всіх топонімічних показниках, щоб жоден іспанець не

відчував би якихось труднощів і не почував би себе іноземцем у своїй країні. [19, с. 233] Ф. Ласаро Карретер зазначає, що сучасне іспанське суспільство живе в англосаксонському оточенні та індіферентно ставиться до відмінностей між культурами, звичаями народів, наслідують «нортеамериканський» спосіб життя. «Se esrudia y se trabaja tambien con música relajante. Vestimos vaqueros a la moda de Tejas; desayunamos cereales a la americana, alivimos las retenciones escuchando un compacto de música pop». [21, с. 3]

Тому іспанці намагаються зменшити цей вплив, створюючи свої неологізми синонімічні англійською або переосмислюючи старі слова, наприклад: IWF (interworking function) ordenador, search -buscador. Однак доля неологізмів, як правило, залежить від соціальної потреби, від комунікативних потреб та уподобань суспільства, а не від бажання окремої особистості, тому навіть авторитету видатних учених та письменників недостатньо для того, щоб зупинити процес закріплення неологізмів у мові.

Примітно те, що для іспанської мови, наповненої неологізмами англійського походження, теж є своя назва - *espanglesa, espanglish, espanenglish, el Spanish broken, ingléspañol*. [17, с. 42] Яскравий приклад такої мови можна побачити в роботі Мануеля Кріадо де Валя: «Lo mejor para el weekend es ir en jeep a pescar dos o tres blanch bass un bon high ball o un gin», [28, с. 32] що в перекладі означає «Найкраще у вікенд поїхати на джипі на рибалку, зловити двох або трьох білих окунів і потім випити хайбол або джин». Таким чином, Кріадо де Валь виступає проти впливу англійської мови на іспанську.

Особливу популярність в іспанській мові англіцизми набули завдяки міжнародному туризму, впливу засобів масової інформації, популярності американського кінематографу, а також виразності та економічності англійської мови. Також однією з головних причин вторгнення англіцизмів в іспанську мову є те, що технічна та наукова культура створюється не іспанською мовою, а іспаномовні країни лише освоюють нововведення та перекладають нові терміни своєю мовою. Проблема полягає в тому, що англійська термінологія вже добре розроблена, а іспанська ще тільки створюється, тому іспанська мова

рясніє неологізмами і кальками з англійської навіть тоді, коли відповідний іспанський термін існує. Однак техніка постійно розвивається і в міру розвитку голосових комп'ютерних технологій іспанська виявляється більш ефективною, ніж англійська.

Цілком ймовірно, що англійська лексика позитивно впливає на сучасну іспанську мову, пристосовуючи її до всіх сфер життєдіяльності суспільства. І тому в майбутньому іспанська мова має шанси суттєво підвищити свій статус у глобальному спілкуванні, а неологізми, запозичені з англійської мови, лише сприятимуть цьому процесу.

Іспанські неологізми, запозичені з англійської мови, можна поділити на англіцизми-слова та англіцизми-кальки. За ступенем асимільованості англіцизми діляться на неасимільовані англіцизми-слова, частково-асимільовані англіцизми-слова, асимільовані англіцизми-слова, неасимільовані англіцизми-значення, асимільовані англіцизми-значення. Виділено наступні семантичні поля запозичень з англійської мови: культура та суспільство, нові технології, економічні та біржові терміни, комп'ютерні технології та інтернет. [48]

Трансформаційні процеси в постіндустріальному світі, і в тому числі в засобах масової комунікації, викликали попит у суспільстві на безліч нових лексем, які раніше були відсутні в іспанській мові в силу його історичного розвитку.

Попит на нові лексеми обумовлений низкою факторів, серед яких слід назвати:

- бурхливий інноваційний розквіт засобів масової комунікації і, як наслідок, процес «лінгвістичної глобалізації»; [14]
- зростання світових імміграційних процесів;
- англосаксонський геополітичний вплив;
- ослаблення впливу Католицької церкви в іспаномовному суспільстві; [6]
- зниження загальноосвітнього та культурного рівня носіїв іспанської мови. [40]

У 2013 році Королівська академія іспанської мови (RAE) як інститут, що визначає норми та правила кодифікованої іспанської мови, включила до 23-го видання «Словника іспанської мови» RAE п'ять тисяч нових лексичних одиниць, в основному за рахунок запозичень, і в першу чергу — англіцизмів. [21; 48] Це лексеми, що позначають технологічні інновації, що глобально входять у життя будь-якого сучасного суспільства, але відсутні в іспанській мові. Наприклад: *tableta* – планшет; *gigabyte* -гігабайт; *hacker* – хакер; *dron* – дрон, безпілотною; *Intranet* – Інтранет; *tuit - meum*, повідомлення у мережі «Твіттер»; *tuítear* – писати в «Твіттері». [25] Дані лексеми відбивають комунікаційно-інформаційний прогрес і як терміни. Подібне явище спостерігається і в економіко-фінансовій сфері (*broker* – брокер; *e-management* – електронне управління), і в сучасній музичній культурі, насамперед – у молодіжній. Наприклад: *hip hop* – хіп-хоп; *break* – брейк; *breakdance* - брейк данс. [49] Подібну «лексичну глобалізацію» можна вважати позитивним фактором через збагачення лексичної системи, тим більше що запозичення покликані працювати як семантичні знаки, що номінують механізми, що недавно з'явилися, предмети, явища, процеси і т.д. І подібні лексеми вже асимільовані мовою, пройшовши процес формалізації, в ході якого придбали категорії роду та числа.

В іспанській мові процес насичення лексичного ринку чужоземними товарами спостерігається не тільки в загальноповсякденному пласті лексики, але торкається і периферійних сегментів, таких як арго і жаргони. Відкритість сучасного суспільства, демократизація привели іспанське суспільство до сексуальної свободи та відсутності бар'єрів для вживання наркотичних речовин. І як у відповідь такі запити суспільства до загальноповсякденного базового пласту лексики увійшли специфічні лексеми. Вони ж сформували і арго наркоманів. У цьому сенсі показова праця іспанського лексиколога Фелікса Родрігеса Гонса-ліса «*Diccionario de la droga: vocabulario general y argot*» («Словник наркотиків: загальноприйняте вживання та арго»). [44] У словнику дано великі цитації, наповнені енциклопедичними відомостями і

дозволяють визначити час появи лексеми, наведено етимологічні дані та синонімічні ряди. Наприклад, дуже складно етимологічно співвіднести лексему *costo* з позначенням гашишу. У словнику представлені і лексеми, що перейшли з аргі жаргонів у загальноживану розмовну іспанську. Наприклад: *mono* – ломка; *colgarse* – залежність від наркотиків; *subidón* – кайф. [42] У пісні «Subidón», націленої на широку аудиторію слухачів, у виконанні мексиканської співачки Feo (Фей) звучать такі слова: *Subidón, es un subidón, una inyección de adrenalina.* [36] Ейфорія. Кайф, це укол адреналіну».

У словнику, складеному тим самим автором, «*El lenguaje gay y lesbico*» («Мова геїв і лесбіянок») зібрано понад 2,5 тисячі лексем, які обслуговують цей «бік життя сучасного іспанського суспільства, що «вийшов з підпілля». [45] Як зазначає Родрігес Гонсалес, мова жаргонів, геїв і лесбіянок досить креативний. [46] Носії мови користуються такими механізмами словотвору.

Семантичною калькою з англійської: *ácido* – ЛСД; *dinamita* – динаміт; *extasis* – транс, відпад; *dosis* – доза; *euforia* – ейфорія. [44]

- Частотністю використання псевдопрефіксів: *marí-víd*, наприклад: *mariliendre* – транссексуалка. [46]

- Ще один механізм словотвору представлений дифузією, коли зрощуються два і більше кореня. Наприклад: *basculoca* (*homosexual obsesionado con el peso*) = *bascula* (ваги) + *loca* (гомосексуал, стурбований надлишком ваги); *taligay* (*lo mas radical*) = *taliban* (таліб) + *gay* (найрадикальніший гомосексуаліст) [Ibidem].

Діючі словотвірні моделі також активно використовуються. Наприклад, *doping* про *dopín*. Звідси похідні: *dopar*, *dopaje*, *dopante*, *dopado*, etc. / допінг та давати допінг; доза допінгу; приймає допінг; особа, яка отримала допінг і т.д. [44]

Аналогічні механізми спостерігаємо й у загальноживаному пласті лексики. Алекс Гріхельмо зазначає, що тепер ми не страждаємо, як наші прабабусі, від *sabanones*, *bubas*, *landres* про *tabardillos* - через відморожені пальці, прищі, черевний тиф або запалення залоз. У десяти роки ХХІ століття нас більше турбує *colesterol*, *estres* про *trigliceridos* - холестерин, стрес або

тригліцерид. [37] Багато лексем втрачають свій звичний сигніфікат, але денотат все ще продовжує існувати. Відбувається процес семантичного переосмислення лексем. Так сталося завдяки нападникові футбольного клубу «Барселона» Ліонелю Мессі з лексемою *banquillo*, яка придбала сигніфікат не маленької лавочки, а лави для запасних гравців та тренерів команд на стадіоні [Ibidem].

За розрядністю з 32 лексем, що поповнили загальноживаний пласт іспанської мови, і лексем, що поповнили його, виділяємо топоніми (*Lampedusa* - Лампедуза), антропоніми (*Malala* - Малала, *Francisco* - Франциско, *Sandy* - Санді). (*phablet* = *telefono* + *tableta* - фаблет; *masterchef* = *master* + *jefe* - майстершеф (функція мультиварки)), англіцизми на *-ing* (*sexting* - секстинг), лексеми, що зазнали семантичних трансформаційних процесів (*reestructuracion* - звільнення; *preferentes* - обдурені банком особи, гроші в неіснуючих банківських продуктах, синонім «шахрайства»; фінансувати)), іменники, префіксально утворені від власних назв (*cholismo* - чолізм (поняття іспанського футболу, що припускає певний стиль гри при наступальному русі, як у мадридського «Атлетіко»)) і т.д. [38; 43; 48] Серед нових лексем є не тільки іменники, але, наприклад, й іменники (47% - особи, що залежать від держави і отримують від неї матеріальну підтримку; 25% - демонстрація, скликана через Інтернет), дієслова (*varrear* - курити електронні сигарети), прикметники (*preferentes* – обдурені). [48] Частинна приналежність лексем, що поповнили іспанську мову з 2012 року по теперішній час, дуже різноманітна, аж до словосполучень: *hombres de negro* - люди в чорному, про представників «трійки» (Єврокомісія, Міжнародний валютний фонд і Центральний європейський банк), покликаних спостерігати за урядами, які отримали валютну допомогу від Євросоюзу. [43]

Але на даний час в іспанській мові відбувається і процес, який можна визначити формулою: запозичення - дорівнює - споконвічному слову. Це процес надлишкового, часто необґрунтованого використання англіцизмів, особливо в побутовій, розмовній сфері, носіями мови за наявності в лексичній

системі споконвічних семіотичних знаків. Наприклад: En el treball a eso de las 10 estoy downy hago un break = En el treball a eso de las 10 estoy avall tengo un recreo. [41] На роботі близько 10 години я спускаюся вниз на перерву. Ми говоримо «бізнес-план», хоча в іспанській мові у нас є прекрасний переклад «plan de negocio». А також fer teaming = працювати en equipo - працювати у команді; casual Friday = vestirse no formal - одягатися неформально; deadline = fecha limite - крайній термін [Ibidem], Луїс Мейєр у статті «Hacer un forward» у 53 anglicismos que utilizamos sin pudor en la oficina («Hacer un forward» і 53 англицизму, які ми, не червоніючи, використовуємо в офісі») зазначає, що надмірне використання англицизмів пояснюється тим, що все більше і більше службовців зайняті в транснаціональних компаніях, в яких високо цінуються вміння працювати в багатонаціональному колективі та оперативність. Можна до цього додати, що важливо і те, що використання комунікантами іншої, відмінної за звучанням від звичної лексики сприяє створенню ілюзії деякої їх винятковості та наближеності до привабливого елітарного життя.

Говорячи про надмірність і необґрунтованість використання у повсякденній мові англицизмів, ми відгороджуємося від такого особливого мовного явища, що нещодавно вважався жаргоном, як спангліш (spanglish) [19]. Вже сам термін spanglish – неоднорідний, але «діаметрально протилежний і ставлення до цього мовного явища вчених. Одні розглядають його як зіпсовану, деградовану іспанську мову, інші наполягають на тому, що spanglish - це історично закономірне і соціально неминуче явище, значуще в культурному та мовному плані». [28]

Хоча процеси освоєння іншомовної лексики відбуваються однаково, спангліш – некодифікований.

Незважаючи на те, що багато лінгвістів, серед яких слід виділити Умберто Лопеса, продовжують відстоювати позицію про те, що не існує діалектів іспанської мови, а лише специфічні слова і що іспанська мова залишається «lengua unida y uniforme» («єдиним та уніфікованим»), проте не заперечують негативного, руйнівного впливу спангліша на іспанську літературну мову.

Цей руйнівний процес конкурує з процесом правомірного запозичення англіцизмів для номінації тих явищ та об'єктів, які увійшли в життя іспанського та світового суспільства.

3.2. Способи перекладу запозичень на іспанську мову

Переклад відіграє велику роль в міжкультурній комунікації, тому на перекладачеві лежить значна відповідальність. Необхідно точно передати сенс сказанного, не впустивши жодної дрібниці в значенні слів, а особливо запозичень. Через це існує багато способів процесу перекладу.

В. Комісаров виділяє такі способи перекладу запозичень : [20, с. 173]

1. Транскрипція - це спосіб перекладу при якому відтворюється фонетична форма запозиченої лексичної одиниці. Наприклад: з англійської на іспанську *football* — *fútbol*, *boycott* — *boicot*, *executive* — *ejecutivo*.

2. Транслітерація - це переклад внаслідок буквенного відтворення лексичної одиниці: з англійської на іспанську *flirt* — *flirt*, *dumping* — *dumping*, *establishment* — *establishment*, *leasing* — *leasing*, *staff* — *staff*, *stock* — *stock*.

3. Калькування - це спосіб перекладу, при якому складові частини лексичної одиниці замінюються доречними одиницями в мові на яку здійснюється переклад: з англ. *brainteaser* на ісп. *rompecabezas*. Королівська академія тлумачить його як «адаптацію іноземного слова, шляхом повного перекладу його значення чи кожної структурної частини». [74] Часто цей вид застосовується в перекладі термінів.

Калькування можливо використовувати тільки в тому випадку, коли воно не порушує норми вживання слів в мові перекладу. Часто транскрипція і калькування застосовуються одночасно. Перевагою цього прийому є стислість отриманого варіанту і співвіднесеність з оригіналом першоджерельного

варіанта слова. Найпопулярніші кальки з англійської мови, які належать до різних семантичних полів:

- Життєві реалії: з англійської на іспанську мову: *cuarto de estar* — *living-room*, *vestidor* - *dressing room*, *luna de miel* - *honey moon*, *supermercado* — *supermarket*, *comida basura* - *junk food*, *café irlandés* - *Irish coffee*;

- Політика: з англійської на іспанську мову: *cold war* - *guerra fría*, *social security* - *seguridad social*, *birth rate* - *índice de natalidad*, *blacklist* - *lista negra*;

- Наука: з англійської на іспанську мову: *organ bank* - *banco de órganos*, *nuclear head* - *cabeza nuclear*, *chain reaction*- *reacción en cadena*, *pilot plant* - *planta piloto*;

- Економіка: з англійської на іспанську мову: *hidden economy* - *economía sumergida*, *black market* - *mercado negro*, *hot money* - *dinero caliente*, *financial flow* - *flujo financiero*, *dead cat's bounce* - *salto del gato muerto*, *bear market* - *mercado oso*, *deflation* — *deflación*, *toxic asset* - *activo tóxico*;

- Інформаційні технології: з англійської на іспанську мову: *local network* - *redes de área local*, *password* - *palabra de acceso*, *artificial intelligence* - *inteligencia artificial*;

4. Описовий - це переклад шляхом заміни лексичної одиниці першоджерела на словосполучення, яке відображає зміст. Він використовується у випадку, коли у перекладач має труднощі в перекладі слова за допомогою транслітерації, транскрипції чи калькування. Нерідко, таке стається тоді, коли це поняття чи предмет відсутні у мові-реципієнті. Цей вид має і свої недоліки: можливе неточне визначення змісту поняття, описове словосполучення порушує таку вимогу до термінів, як стислість. Наприклад, *brainstorm* – *aportar ideas*, *call money* – *préstamo a la vista*.

5. Еквівалентний переклад - це заміна словом, яке повністю відповідає в мові-реципієнту за значенням. Досить розповсюджений вид при перекладі комп'ютерних термінів. Серед яких В. Комісаров виділяє п'ять видів:

- А. Еквівалентність на рівня комунікації;
- Б. Еквівалентність на рівні опису ситуації;
- В. Еквівалентність на рівні способу описання ситуації;
- Г. Еквівалентність на рівня значення синтаксичних структур;
- Д. Еквівалентність на рівні значень словесних знаків.

Значна кількість еквівалентів зустрічається серед слів, що належать до семантичного поля інформаційних технологій. Англійське слово *mouse* “комп’ютерна миша” в іспанській мові має еквівалент *ratón*. А абревіатура *PC* (*Personal Computer*) замінюється на *computadora*. Замість широко поширеного слова *online* застосовують *en línea*. Або для позначення *boom – auge, balance – saldo*. У свою чергу еквіваленти слів даної тематичної групи можна розділити на наступні групи:

1. Еквіваленти, які застосовуються в якості технічного слова: *mouse – ratón*;
2. Еквіваленти, які не застосовуються в якості технічного слова: *cracker – crocante* “хакер”;
3. Технічне визначення: *chip – pequeñísimo disco de memoria*;
4. Еквівалент, для якого використовується таке ж слово: *chats – chats*. Деякі англіцизми можна перекласти декількома варіантами. Наприклад, англіцизм *lifting*, окрім того, що може застосовуватись за допомогою транслітерації, можна замінити двома іспанськими термінами: *ritidectomía* та *estiramiento*.

Транскрипцію і транслітерацію можна об’єднати в групу під назвою транскодування. Даний вид перекладу використовується в тих випадках, коли в культурі і науці країни мови-рецепієнти відсутній еквівалент, а перекладач не може підібрати адекватне слово. Рідко використовується змішане

транскодування, коли більша частина транскодованого слова передає його звучання і деякі елементи його графічної форми у вихідній мові.

Навіть якщо у словнику не має еквівалента тому чи іншому слову, або застосування всіх вищезазначених способів є недоречним, є інші перекладацькі прийоми, такі як перекладацькі трансформації. Комісаров [20] розділяє перекладацькі трансформації на такі види: лексико-семантичні, граматичні та лексико-граматичні, які в свою чергу розділяються на підвиди.

Серед лексико-семантичних перекладацьких трансформацій мовознавець виділяє:

1. Конкретизацію - заміна одиниці мови оригіналу, що має більш широке значення, одиницею мови перекладу з більш вузьким значенням.

2. Генералізацію - процес протилежний конкретизації, тобто заміна одиниці вихідної мови, яка має більш вузьке значення, одиницею мови перекладу з більш широким значенням.

3. Модуляцію - заміна слова мови оригіналу одиницею мови перекладу, значення якої є логічним наслідком значення вихідної одиниці.

Серед граматичних трансформацій лінгвіст виділяє:

1. Дослівний переклад – тобто перетворення синтаксичної структури оригіналу в подібну структуру перекладу.

2. Граматичні заміни на морфологічному рівні (заміни форми слова або частини мови) та на синтаксичному рівні (заміна членів речення, перестановка, зміна порядку слів).

Серед лексико-граматичних трансформацій вчений подає:

1. Антонімічний переклад - заміна стверджувальної форми на негативну в перекладі, або навпаки.

2. Описовий переклад - тобто лексична одиниця в перекладі замінюється словосполученням, що дає пояснення її значення.

3. Компенсація - заміна втрачених при перекладі одиниць будь-яким іншим способом.

4. Прийом лексичних додавань - це використання додаткових лексичних елементів для передачі імпліцитних компонентів змісту оригіналу.

5. Прийом опущення - відмова використати зайві слова у перекладі, якщо їх значення можна відновити у контексті.

Також не можливо не згадати прийом використання оригінального написання слова. Такий прийом може використовуватися, коли не має можливості передати слово будь-яким іншим засобом, через особливості його звучання чи написання. Вибір способу перекладу залежить від різних аспектів, таких як вид запозичення, тексту, контексту ситуації.

3.3. Проблеми перекладу неологізмів

Як відомо, переклад - свого роду моральне, культурне і духовне багатство і діяльність людини. Його витoki ведуть нас до стародавньої історії. Це завжди відігравало істотну роль культурної історії країн і світової культури в цілому. У наші дні діяльність перекладу здобула безпрецедентну область завдяки збільшеним міжнародним контактам. Цей факт дозволяє деяким іноземним авторам, які пишуть про роль перекладу називати наше століття «століття перекладу». Вірний факт, що переклад привернув увагу авторів та вчених, починаючи з колишніх часів, та розвинув основні міркування, які були сформовані у нормативному понятті перекладу. У сучасній філології нова теоретична сфера науки почала розвиватися як спеціальна дисципліна про переклад, названий як «теорія перекладу» або «наука про переклад». Поруч із назвами, згаданими вище, було запроваджено певні терміни англійською для більш точного визначення цієї галузі філологічної науки, «*translatology*». Виникнення цих термінів та понять свідчить про факт, що ця сфера проблем набула статусу науки. Природно, у перекладі роль мови завжди відігравала

важливу роль, будучи найважливішим засобом людського спілкування. Мистецтво перекладу таке ж багатовікове, як і література. Як зазначає Рецкер Й.І. «...переклад це процес інтерпретації значення тексту і отже твір еквівалента тексту, який передає те саме повідомлення іншою мовою». [48]

Англійський поет і перекладач Джон Драйден писав: «Коли слова виходять витонченими, це величезне обмеження для автора, що вони втратять значення при перекладі. Тому що те, що красиве в одній мові, може виявитися вельми не привабливим в іншій, і навіть безглуздим. І завдання перекладача полягає в тому, щоб підібрати такі фрази, які не змінюють значення та значущість слова».

З погляду Ніда Є.А.: «Переклад складається з передачі найближчого за значенням еквівалента з повагою до значення і з повагою до стилю». [70, с. 43]

Сприйняття художнього тексту - категорія історична, і вона змінюється від покоління до покоління. Багато слів, які для читача 19 століття були неологізмами, стали для нашого сучасника звичайними словами. А деякі звичайні слова того віку перетворилися на архаїзми. Проте в епоху створення твору будь-який неологізм вводився автором з певними функціональними цілями, насамперед задля посилення виразності та точності мови. Основні труднощі при перекладі неологізмів - це з'ясування значення нового слова. Власне переклад неологізму, значення якого відомо перекладачеві, завдання порівняно простіше, і вирішується воно шляхом використання способів, наведених нижче, залежно від цього якого типу слів належить даний неологізм. Тим не менш, словники з об'єктивних причин не можуть повною мірою відображати у своєму словнику усі нові слова, хоча б тому, що лексикографи остерігаються включати в словники так звані «оказіональні» неологізми, тобто індивідуальні новоутворення, що вводяться окремими авторами. Такі слова часто виявляються не життєво стійкими і швидко зникають, як з'являються. З визначення терміна «неологізм» можна припустити, що перекладач, вперше зустрічаючи власне неологізм, природно немає уявлення про поняття, позначене ним. Тому значення неологізму доводиться з'ясовувати найчастіше із контексту. При письмовому перекладі контекст, зазвичай, досить

інформативний. У процесі перекладу слова зазвичай виділяють два етапи: 1) з'ясування значення слова у контексті; 2) передача цього значення засобами мови.

Що стосується перекладу неологізму, як говорилося вище, перший етап грає вирішальну роль, а останній є лише суто технічне питання, хоча його важливо вирішити методами найбільш прийнятними для мови. У межах загального поняття контексту відрізняється вузький контекст (мікро контекст) та широкий контекст (макро контекст). Лексичний контекст - це сукупність конкретних лексичних одиниць, слів і стійких словосполучень, серед яких зустрічається дана одиниця. Облік синтаксичного контексту дозволить перекладачеві визначити належність неологізму до однієї з частин мови, проте при з'ясуванні значення неологізму вирішальним є облік саме лексичного контексту.

Нові слова, як правило, виникають на базі вже існуючих у мові слів та морфем. Аналіз цих слів і морфем може надати перекладачеві серйозну допомогу у з'ясуванні значення неологізму. Для цього необхідно добре знати способи словотвору в англійській мові, такі як: надання існуючому слову ще одного значення. Наприклад, слово call в англійській означає «називати», «викликати, закликати; скликати», «виклик», «телефонний дзвінок» та ін.

Описовий переклад здійснюється у різний спосіб. Розглянемо два випадки. Біржовий термін *openout cry*, використовуючи калькування, можна було б передати як «відкритий викрик», не соромлячись буквалізму, оскільки всім відомо, що на біржі необхідно дуже швидко реагувати на попит і пропозицію і при призначенні ціни, щоб визначити конкурентів, не кричати просто не можливо. Однак такий спосіб передачі (а надто транскрибування або транслітерування) є неприйнятним, оскільки не розкриває значення цього слова. У такому разі найбільш гарним прийомом був описовий переклад. [37, с. 54]

Розглянутий спосіб описового перекладу називаємо пояснювальним, що у еквіваленті хіба що пояснюються істотні елементи значення перекладуваного

слова. Пояснювальний переклад стоїть ближче до тлумачення слова, але він все ж залишається перекладом і придатний для використання в реальному тексті. Однак навіть за оптимального підбору пояснювального еквіваленту йому притаманні такі недоліки, як багатослівність та деяка факультативність еквівалента у мові перекладу.

Висновки до розділу 3

Існує співвідношення між типами неологізмів в аспекті міжмовної комунікації та способами їх перекладу. При перекладі безеквівалентної лексики слід застосовувати описовий переклад; при перекладі фонові - приблизний переклад; еквівалентну лексику слід перекладати застосовуючи спосіб калькування або добору еквівалента. Дана робота підтверджує, що зростаючароль неології в лінгвопрагматиці сучасних іспанських ЗМІ в найближчому майбутньому буде укріплюватися.

У ході вивчення особливостей перекладу іспанських неологізмів виявлено, що загалом, для подолання лексико-семантичних невідповідностей у тексті-оригіналі й тексті-перекладі використовуються такі перекладацькі прийоми, як конкретизація, генералізація, модуляція, транскрипція, транслітерація і калькування.

Виявлено, що основними труднощами перекладу іспанських неологізмів є використання описового перекладу для передачі безеквівалентної лексики, переклад неологізмів, які є полісемантичними словами, або ж мають культурно-специфічні значення, які складно перекласти українською мовою через відсутність аналогічних явищ у нашому культурному чи соціально-політичному просторі. Труднощі перекладу можуть становити не тільки питомі іспанські неологізми, але також і неологізми, які позначають певні специфічні культурні чи соціально-політичні реалії Іспанії та іспаномовних країн. Для правильного перекладу такої лексики перекладач має володіти

лінгвокультурною компетентністю та бути добре ознайомленим із реаліями іспаномовних країн, менталітетом носіїв іспанської мови у різних країнах, знатися на нових виразах іспанської мови та джерелах їх утворення, етимології та семантики. Відсутність таких фонових знань у перекладача може призвести до неправильного перекладу або грубих помилок при перекладі культурно маркованої або лінгвокультурно-специфічної лексики.

ВИСНОВКИ

Проблема мовних запозичень посідає важливе місце в лінгвістиці останні два з половиною століття. Цій темі присвячено чимало наукових досліджень. Питання запозичень завжди цікавило мовознавців та вчених, тому що це завжди актуально. Мова — це динамічна система, яка взаємодіє в силу сучасних тенденцій з іншими мовами, утворюючи зв'язки між собою, адже міжкультурна комунікація дуже розповсюджена у різних сферах. Наприклад, наукова, соціально-політична, економічна та культурна галузі.

Процес глобалізації, тісна співпраця різних держав та науково-технічний прогрес сприяє утворенню нових слів та понять, або вжиток запозичень для того, щоб не вигадувати нові позначень та термінів.

Лінгвісти створюють різні види класифікацій запозичень, задля того, щоб полегшити процес вивчення цього питання. Типології створюють за різними критеріями, такими як засоби запозичень, ступінь їх асимільованості, синхронія та діахронія.

Велика кількість запозиченої лексики походить саме з англійської мови. Найважливішою причиною є те, що вона все більше стає мовою міжнародної комунікації сьогодні. Також важливим є вага англійської мови на міжнародній арені, у політичних, соціальних та економічних процесах. Не можна не згадати сферу інформаційних технологій, які стрімко набирають обертів. Тож англійська мова є невичерпним джерелом лексики, що пов'язана з інформаційними технологіями та електронними гаджетами.

У результаті, відбувається посилення процесу запозичень англіцизмів та їх семантичного пристосування. Але все це розпочалося ще в 19 столітті в часи британської колонізації, коли запозичення виникали в іспанській мові. Проте, існують й інші мови, які мали великий вплив на лексикології іспанської мови. З-поміж них такі: латинська, арабська і французька. Слова можуть проникати в мову як напряду в мову-реципієнта, так і через треті мови, які виступають в якості посередника.

Процес взаємодії культур, мов та народів ускладнюють роботу перекладача, який має розуміти те, що кожна мова розвивається самостійно в своїх реаліях, на які неможливо вплинути, а тому постійно з'являються нові слова і поняття, еквіваленти до яких не приходять одразу ж. А тому представники даної професії вимушені перекладати тексти, в яких наявні терміни з якими він може зустрічатись вперше. І незалежно від того, на якому рівні він володіє мовами, чи якими знаннями він володіє, варто бути готовим до того, що доведеться постійно працювати з довідковою літературою, такою як енциклопедії та словники, а сьогодні цей процес значно об'єднують пошукові системи мережі Інтернет. Однією з проблем, які можуть виникнути при перекладі англіцизмів, є слова, які нагадують іспанські, але значення вони мають різні. Це явище отримало назву «фальшиві друзі перекладача». Таким чином, в перекладі існує великий вибір способів якими можна досягнути якнайкращої та найточнішої передачі змісту іншомовних слів та текстів. Серед них лексичні, граматичні та лексико-граматичні трансформації, транскодування, описовий та приблизний переклад, вибір яких зумовлюється залежно від кожного окремого випадку. Зрештою, найпопулярнішими у використанні перекладацькими трансформаціями виявились наступні види: прийом перестановки та лексичних додавань, а до прийомів лексико-семантичних замінів та опущень майже не звертались.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Баранова С. В. Спецрозділи перекладу: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2012. 86 с.
2. Бехта І. А. Гіпертекст як альтернативна модель конвенційного тексту у постмодерністську епоху. Мовні і концептуальні картини світу: зб. наук, праць. Київ. 2004. Вип. 11. Книга 1. с. 38 -41.
3. Бехта І. А. Оповідний дискурс в англomовній художній прозі: типологія та динаміка мовленнєвих форм. Київ. 2010. 37
4. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад. Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: НОВА КНИГА, 2010. 232 с.
5. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2013. 200 с.
6. Борисова О. С. Шляхи та джерела запозичення. Альманах сучасної науки і освіти. Тамбов, 2008. №8. с. 21-25.
7. Будагов, Р.А. (2003). Введення в науку про мову. Москва: Вища школа.
8. Бухарова, С. Ю. (1994). Специфіка запозичень в іспанську мову (на матеріалі арабізмів и англiцизмів). Москва.
9. Гринев-Гриневиц, С. В. (2008). Терміноведення. Москва.
10. Дзюбіна О. І. Диференціальні ознаки неологізмів і okazіоналізмів. Мови професійної комунікації: лінгвокультурний, когнітивно-дискурсивний, перекладознавчий та методичний аспекти: матер, міжнар. наук.-практ. конфер. (17 квітня 2014 р.). Київ: Вид. Кафедра, НТУУ «КПІ», 2014. с. 105-106.
11. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство; Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 288 с.
12. Зимомря М. І., Білоус О. М. Програми теоретичних курсів «Вступ до перекладознавства»; «Теорія та практика перекладу». Кіровоград. 2011. 388
13. Іванов, В. С. & Ярцева В. Н. (Ред.). (1990). Мовні контакти. Лінгвістичний енциклопедичний словник. Москва.

14. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми: посібник. Вінниця: Нова книга, 2004. 574 с.
15. Карпова К.С. Шляхи утворення неологізмів у (на матеріалі англійської мови). Мовні і концептуальні картини світу. 2014. Вип.47. 4.1. с. 414-422.
16. Касарес, Х. (1958). Введення в сучасну лексикографію. Москва. Видання іноземної літератури.
17. Катфорд Дж. К. Лінгвістична теорія перекладу: Про один аспект прикладної лінгвістики. Київ: Едіторіал, 2004. 208 с.
18. Коваленко Г.М. Запозичення в англійській лексиці моди ХХ століття // Мовні і концептуальні картини світу: Збірник наукових праць. Київ: ЛОГОС, 2002. №7. с.475-479.
19. Колоїз Ж. Українська неологія: здобутки і перспективи. *Наукові праці: Науково-методичний журнал. Т. 105. Вип. 92: Філологія. Мовознавство.* Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. с. 56-61.
20. Комісаров, В. Н. (1990). Теорія перекладу (лінгвістичні аспекти) Москва.
21. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: «Нова книга», 2001. 448 с.
22. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 2009. 284
23. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Харків: Академія, 2006. 158
24. Кудрявцева Л. О. Сучасні аспекта дослідження мас-медійного дискурсу: експресія вплив маніпуляція. Мовознавство. 2005. №1. с.58-66.
25. Лотоцька О. Особливості перекладу мовних реалій як одиниць безеквівалентної лексики (на основі англомовних прозових творів О. Генрі). Мандрівець. 2012. № 3. с. 72-74.
26. Масляков, В. С. (2011). Спангліш як явище мовної міжкультурної комунікації. Мова та культура 1, 51-61.
27. Ніконова В. Г. Художній концепт: процедури реконструкції та моделювання (на матеріалі трагедій В. Шекспіра). Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія. Т. 14. No 2. К.: Вид. центр КНЛУ, 2011. с. 113-123.

28. Огуй О. Д. Лексикологія німецької мови.: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2003. 416 с.
29. Омельченко Л.Ф. Телескопічні слова сучасної англійської мови та їх структурно-семантична характеристика. Збірник Львівського університету. 2003. № 15. с.49-57.
30. Онищенко І.В. Категорія оцінки та засоби її вираження в публіцистичних та інформаційних текстах: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Дніпропетровськ. 2004. 22 с.
31. Потапенко С. І. Сучасний англomовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти. Ніжин: Видавництво НДУ імені М.Гоголя, 2015. 155 с.
32. Пумпянский, А. Л. (1997). Читання та переклад англійської наукової і технічної літератури. Мн.: ООО «Попуррі».
33. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія - Полтава: Довкілля К, 2006. 716 с.
34. Словник Cambridge Dictionary. <https://dictionary.cambridge.org/>
35. Смирницький А. И. Лексикологія англійської мови. Москва. 2006. 208 с.
36. Солнцева Н. В. Деякі питання неологізмів. Китайське мовознавство: XI Міжнар. конф. Москва, 2002. с. 231-234.
37. Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. Київ: Основи, 1998. 324 с.
38. Столярова М. О. Етикет у віртуальній англomовній комунікації (на матеріалі чатлайнових сесій): дис... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови». Київ, 2005. 209 с.
39. Ткачик О. В., Роговська Н. В. Шляхи поповнення лексичного складу сучасної англійської мови. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». № 9. 2017. с. 36-40.
40. Третьяк Н. В. Тенденції розвитку публіцистичного стилю на сучасному етапі. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. 2015. Вип. 38. с. 328- 331.
41. Ширяева О. Оказіоналізм у художньому тексті: лінгвальний статус та головні ознаки (на матеріалі роману Г. Мюллер «Гойдалка дихання»). *Іноземна філологія: укр. наук. зб.* Вип. 127 Ч. 1. Львів: Видавництво ЛНУ ім. І. Франка, 2014. с. 103-109.

42. Щерба Д. В. Поняття системи та структури в термінознавстві. Проблеми української термінології: Зб. наук, праць. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2006. с. 15-16.
43. Alarcos Llorach, E. (1969). *Fonología española*. Madrid: Gredos.
44. Alcaraz Ariza, M. A. (2000). *Anglicismos en el lenguaje de las ciencias de la salud / Maria Angeles Alcaraz Ariza*. Alicante: Universidad de Alicante.
45. Alejo González, R. (2004). Economic anglicisms in Peninsular Spanish: A Reconsideration. *Cahiers de Lexicologie*, 85, 163-188.
46. Alvar Ezquerro, M. (2012). *La formación de palabras en español (8 ed.)*. (p. 16). Madrid: Arco Libros. Briz A. *El español coloquial: situación y uso*. Madrid, 1996.
47. Alvar M., B.Pottier. *Morfología histórica del español*. Madrid: Gredos, 1997. 536 p.
48. Auge M. *Los no lugares, espacios del anonimato. Una antropología de la sobremodernidad*. Barcelona: Gedisa, 1998. 457 p.
49. Boardman M. *The Language of Web sites*. Routledge, 2004. 389 p.
50. Boulanger J.-C. A evolution do concepto de neoloxia. *Neoloxia e lingua galega: orno a e practica*. Vigo: Universidad de Vigo, 2003. p. 32 - 48.
51. Burrige K., Manns H. *The Conversation*. Retrieved from: <https://theconversation.com/isoboomer-remover-and-quarantini-how-coronavirus-is-changing-our-language-136729>
52. Cabre M. T. La neologia com a mesura de la vitalitat interna de lesllengui es. En *La neologia en el tombant de segle. I Simposio sobre neologia*. Barcelona: Instituto Universitariode Linguística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra, 2000. p. 85-108.
53. Campos Garcia J. L. *Comunicación, comunidades y prácticas culturales en la cibercultura*. *Razon y palabra*. 2002. JV. 27.p. 45 -60.
54. Carreter, F. L. (1977). *Diccionario de terminos filológicos (3 ed.)*. Madrid: Gredos.
55. Carricaburo N. *Las formulas de tratamiento en el español actual*. Madrid, 1997.
56. Chaiuk T., Dunaievskia O. Producing the Fear Culture in Media: An Examination on Coronavirus Discourse. *Journal of History Culture and Art Research*. 2020. 9(2), p. 184-194.

57. Eckert P., McConnell-Ginet S. Think practically and look locally: Language and gender as community-based practice. *Annual Review of Anthropology*. 1992. № 21. p. 461-490.
58. Gerding C., Fuentes M., Gomez L.E., Kotz G. Anglicisms: An active word-formation mechanism in Spanish. *Colombian Applied Linguistic Journal*, 16 (1). Chile, 2014. 54 p.
59. Giyatmi G., Wijayava R., Arumi S. English Blends Found in social media. *Jurnal Arbitrer*. 2017. 4(2). p. 65-75. <https://doi.org/10.25077/ar.4.2.65-75.2017>
60. Gomez Capuz, J. (1998). El préstamo lingüístico: conceptos, problemas y métodos. *Cuadernos de Filología*, 29, 1-297.
61. Gomez Capuz, Juan. (2004). *Préstamos del español: lengua y sociedad* / Juan Gomez Capuz. – Madrid : Arco Libros, – 90 p.
62. Gumperz, J. (1982). Discourse strategies. *Studies in Interactional Sociolinguistics*, 1, 1- 225.
63. Heringer H. J. Wortbildung: Sinn aus dem Chaos. *Deutsche Sprache*. Nr. 12. 1984. S. 1-13.
64. Hoffman J. Fearing a ‘Twindemic,’ Health Experts Push Urgently for Fly Shots. URL: <https://www.nytimes.com/2020/08/16/health/coronavirus-flu-vaccine-twindemic.html>
65. Karpova K. Structural and Semantic Characteristics of Foodrelated Neologisms in Modern English. *Advanced Education*. 2019. №12. p. 206-211. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.144208>
66. Lawson, Robert. Coronavirus has led to an explosion of new words and phrases - and that helps us cope. *The Conversation Trust (UK)*. 2020. № 3. p. 32-33.
67. Manuel Criado de Val *Don Quijote y Cervantes de ayer a hoy: Coleccion Scripta Academiae*. Madrid: Centra Superior de Investigaciones Cientificas, 2005. 320 p.
68. Moliner, María (1966). *Diccionario de uso del español* / María Moliner. – Madrid : Gredos, – 183 p.
69. Mouriz, H. S. (2015). Préstamos Lingüísticos en la Lengua Española Actual: Italianismos, Latinismos, Arabismos, anglicismos y Galicismos. *International Journal of Language and Linguistics*, 1, 41-53. Disponible en <http://webcache.googleusercontent.com/search?>

q=cache:sC8my21BKUJ:ijllnet.com/journals/
Vol_2_No_1_March_2015/5.pdf+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua

70. Peschel C. Zum Zusammenhang von Wortneubildung und Textkonstitution. Tübingen: Niemeyer, 2000. 315 S.
71. Pratt Ch. El anglicismo en el español peninsular contemporáneo / Ch. Pratt (1980). – Madrid : Gredos. – 166 p.
72. Pratt Ch. El anglicismo en el español peninsular contemporáneo. Madrid, Gredos, 1980.
73. Ratih E., Gasdian R. Word Formation Processes in English New Words of Oxford English Dictionary (OED) Online. Celtic: A Journal of Culture, English Language Teaching, Literature and Linguistics. 2018. №5(2). p. 24-35.
<https://doi.org/10/22219/celtic.v5i2.7617>
74. Real Academia Española: Corpus del español del siglo XXI (CORPESXXI). URL: <http://www.rae.es/recursos/banco-de-datos/corpes-xxi>
75. Salas, C. G., González, P. C., Adam, C. (2018). Neología sintagmática anglicada en español: Calcos y préstamos. Revista Signos. Estudios de lingüística, 51(97), 175-192. Disponible en <http://www.revistasignos.cl/index.php/signos/article/view/202/90>
76. Sánchez, A. (2001). Gran Diccionario de Uso del Español Actual. Madrid: SGEL.
77. Stavans, I. (2004). Spanglish: The Making of a New American Language. New York: Harper Perennial.
78. Valles T. La productividad morfológica en un modelo dinámico basado en el uso y en los usuarios. En Lexic i Neologia. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 2002. p. 139-157.
79. Villena B. Creation neológica en mapudungun: entre el desplazamiento y la lealtad lingüística. Terminalia, 10, 2014. p.37-49.
80. Wagner, C. (1990). El enfoque lingüístico de la normativa: el caso de los préstamos. Estudios Filológicos, 25, 55-65.
81. Walsh, A. S. (2017). Translating false and fickle anglicisms in modern Spanish. Professional and academic discourse: an interdisciplinary perspective, 2, 366–373.

RESUMEN

En la lingüística moderna, los préstamos vuelven a ser objeto de gran atención debido a la constante expansión de la comunicación internacional y a los procesos de integración que tienen lugar en el mundo en diversos ámbitos. El análisis de situaciones lingüísticas concretas y de sus componentes es una tarea importante de la nueva ronda de desarrollo de la lingüística.

El objeto de la investigación es el léxico de la lengua española, los neologismos en español.

Tema del estudio son características estructural-semánticas y aspecto traductológico de los neologismos en español.

El objetivo del trabajo es dar características estructurales y semánticas y analizar el aspecto traductológico de los neologismos en español.

En el estudio de los préstamos, un lugar importante lo ocupan los problemas de pureza de la lengua receptora: ¿hasta qué punto es necesario en ella el vocabulario de lenguas extranjeras y hasta qué punto será fructífera la lucha contra determinados extranjerismos que la mayoría de las autoridades en el campo de la lengua consideran superfluos, innecesarios, que atascan la lengua? Las cuestiones son complejas, ya que hoy en día es bastante obvio que es imposible influir en el número y la naturaleza de los préstamos mediante argumentos lógicos y juicios de escritores y filólogos.

La relevancia del trabajo viene determinada no sólo por el hecho de que no se hayan realizado estudios de este tipo en el ámbito hispano nacional, sino también por la complejidad del problema. Se han escrito muchas obras sobre el préstamo de material de otras lenguas, pero no hay consenso sobre la interpretación de muchas cuestiones teóricas, así como de hechos concretos.

El neologismo es una prueba fehaciente de la naturaleza social de la lengua. La realidad en constante cambio, el desarrollo de la sociedad, el progreso de la ciencia, la tecnología y la cultura están inextricablemente ligados al hombre, a sus actividades espirituales y materiales. En las lenguas desarrolladas, el número de neologismos registrados en periódicos y revistas durante un año es de decenas de miles. Esto se debe a la necesidad social en nombrar todo lo nuevo y en su comprensión, factores intralingüísticos - tendencias a la economía, unificación, coherencia de medios lingüísticos, etimología, tareas de elocuencia estilística expresivo-emocional. Por eso, hoy en día, los préstamos del inglés constituyen la mayoría de los neologismos españoles, seguidos por los calcos léxicos de palabras y expresiones inglesas y un grupo relativamente pequeño de préstamos del francés, árabe, italiano, japonés y otras lenguas.

La aparición y el rápido desarrollo de la informática e Internet desde la segunda mitad del siglo XX han provocado cambios en las lenguas, y el español no es una excepción. Es el medio de intercambio de información que más dinámicamente se ha desarrollado en la historia de la humanidad. Las modernas posibilidades de acceso a Internet desde teléfonos móviles, receptores de televisión, así como el intercambio de información a través de una red de otros dispositivos, amplían el círculo de usuarios. Se trata del primer medio de comunicación de carácter verdaderamente global, que une las fronteras de los distintos países del mundo. La distancia se borra cuando entramos en el mundo virtual, donde podemos comunicarnos con cualquiera, desde el otro lado del planeta, en tiempo real. Al ser un medio universal, borra las fronteras entre lenguas. En la actualidad, ya no cabe decir que las nuevas tecnologías de la información y los medios de comunicación de masas no afectan significativamente a la lengua.

Hay muchas palabras y expresiones especiales, nueva terminología, formas de palabras. Internet y la informática son fuentes constantes de neologismos, nuevos términos, la mayoría de los cuales proceden del inglés, no se traducen al español y en su forma original quedan fijados en el idioma. Actualmente se presta mucha atención a este problema porque la conexión entre ordenadores, ciencias y lenguaje es muy estrecha. Las nuevas tecnologías, los ordenadores, ya forman parte de nuestra vida cotidiana: forman parte de nuestro tiempo de ocio, están en todos los hogares, y es imposible rechazarlos y no tener en cuenta el hecho de que son las fuentes de cambios significativos que se producen en la lengua escrita, y bajo la influencia de ésta - en la lengua hablada.